

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΕΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΕΤΑΙΡΕΙΕ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ: 2016-2017

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
της Κωνσταντίνας Βασίλειου Κονίδα
Α.Μ.: 7340010416005

**Η ΝΕΑ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ
ΜΙΚΡΟΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ**

Επιβλέποντες:

Μπέτζιου-Κάμτσιου Κωνσταντίνα
Μιχαλόπουλος Γεώργιος
Μαστρομανώλης Εμμανουήλ

Αθήνα, Νοέμβριος 2017

Copyright © [Κωνσταντίνα Κονίδα, 2017]

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τριμελής Επιτροπή Επίβλεψης διπλωματικής εργασίας

Επιβλέπουσα: κα. Μπέτζιου-Κάμτσιου Κωνσταντίνα **Λέκτορας**

Μέλος Επιτροπής: κ. Μιχαλόπουλος Ν. Γεώργιος **Καθηγητής**

Μέλος Επιτροπής: κ. Μαστρομανώλης Εμμανουήλ **Επίκουρος
Καθηγητής**

Η παρούσα διπλωματική εργασία με τίτλο *«Η νέα απλοποιημένη διαδικασία των μικροπτωχέσεων συγκριτικά με την αντίστοιχη διαδικασία αλλοδαπών δικαίων»* εκπονήθηκε από την Κωνσταντίνα Κονίδα του Βασιλείου, Α.Μ. 7340010416005, για τη μερική ικανοποίηση των απαιτήσεων για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις «Εταιρίες και Χρηματοδότηση» από το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και εγκρίθηκε από τα μέλη της τριμελούς επιβλέπουσας επιτροπής.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

«Με την περάτωση της διπλωματικής μου εργασίας, θα ήθελα να ευχαριστήσω την επιβλέπουσα καθηγήτρια της διπλωματικής μου κα. Μπέτζιου-Κάμτσιου Κωνσταντίνα καθώς και τον κ. Μιχαλόπουλο Γεώργιο, για το χρόνο που αφιέρωσε και για την άμεση και πολύτιμη βοήθεια που μου παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια της συγγραφής της εργασίας. Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου ως ελάχιστο δείγμα ευγνωμοσύνης, για την ηθική και πνευματική συμπαράσταση που μου έδειξαν καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου».

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΠτΚ: Πτωχευτικός Κώδικας

ΠΔ: Προεδρικό Διάταγμα

Επ: Επόμενα

Ν.: Νόμος

ΕΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση

Α.ν.: Αναγκαστικός Νόμος

Παρ.: Παράγραφος

Εδ.: Εδάφιο

Σελ.: Σελίδα

ISTAT: Istituto Nazionale di Statistica

Π.χ.: παραδείγματος χάριν

ΧΡΙΑΔ: Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου

ΕΕΜΠΔ: Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου

Βλ: Βλέπε

Πρβλ: Προβλέπεται

Δηλ: δηλαδή

ΚΕΔΕ: Κώδικας Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων

ΕμπΝ: Εμπορικός Νόμος

Κλπ: και λοιπά

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	3
ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
ABSTRACT.....	7
I. ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	8-11
II. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.....	11-12
1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ.....	12-14
III. Η ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΟΠΩΣ ΕΙΣΗΧΘΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΚΩΔΙΚΑ (Ν.3588/2007).....	15-18
1. ΟΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΕΦΕΡΕ Ο Ν.4336/2015 ΣΤΗΝ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	19-22
2. ΟΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΕΦΕΡΕ Ο Ν.4446/2016 ΣΤΗΝ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	22-23
3. ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟ Ν.4472/2017.....	24-25
3.1. Προϋποθέσεις υπαγωγής (ερμηνεία άρθρου 162 ΠτΚ).....	25-27
3.2. Διαδικαστικές παρεκκλίσεις (ερμηνεία άρθρου 163 ΠτΚ).....	27-28
3.3. Εκποίηση κινητών (νέο άρθρο 163 ^α ΠτΚ).....	29
3.4. Εκποίηση ακινήτων (νέο άρθρο 163β ΠτΚ).....	29-30
3.5. Περάτωση της απλοποιημένης διαδικασίας (νέο άρθρο 163γ ΠτΚ).....	30-31
IV. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΙΚΡΟΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ.....	32
V. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ.....	33-36
VI. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΕΝΝΟΜΕΣ ΤΑΞΕΙΣ.....	37-38
1. Το ζήτημα στο ιταλικό πτωχευτικό δίκαιο.....	38-41
2. Το ζήτημα στο γαλλικό πτωχευτικό δίκαιο.....	41-47
3. Το ζήτημα στο γερμανικό πτωχευτικό δίκαιο.....	47-51
4. Το ζήτημα στο αγγλικό πτωχευτικό δίκαιο.....	51-57
5. Η ρύθμιση οφειλών ιδιώτη με τακτικό εισόδημα στο αμερικανικό δίκαιο.....	57-61
VII. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	61-62
VIII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	63-64
IX. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	65-66

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αποτελεσματικότερη εφαρμογή του πτωχευτικού δικαίου και η ταχύτερη περάτωση των εργασιών της πτώχευσης κρίθηκε απολύτως αναγκαία, καθώς συχνό ήταν το φαινόμενο οι εργασίες της πτώχευσης να ολοκληρώνονται σε χρόνο πέραν της δεκαετίας, με επιβλαβή αποτελέσματα για το σύνολο των εμπλεκόμενων μερών, αλλά και την εθνική οικονομία γενικότερα. Στην παρούσα εργασία αναλύεται η νέα απλοποιημένη πτωχευτική διαδικασία επί μικροπτωχεύσεων στην οποία δε διορίζεται επιτροπή πιστωτών και η εκδίκαση αμφισβητήσεων κατά τη διαδικασία επαληθεύσεως των πιστώσεων είναι ταχύτερη. Με τη νέα απλοποιημένη διαδικασία προστίθεται η δυνατότητα του πτωχευτικού δικαστηρίου να παρεκκλίνει από τις διατάξεις του ΠτΚ, προκειμένου να υποδεικνύει άλλον, διαδικαστικά απλούστερο και χρονικά συντομότερο τρόπο διεξαγωγής της διαδικασίας. Περιγράφεται επίσης η αντίστοιχη διαδικασία των μικροπτωχεύσεων που ακολουθείται στο αλλοδαπό δίκαιο και συγκεκριμένα στο χώρο του ιταλικού, γαλλικού, γερμανικού, αγγλικού και αμερικανικού δικαίου. Συνεπώς, όπως άλλωστε προκύπτει, το ζήτημα των απλοποιημένων διαδικασιών πτώχευσης αποτελεί ένα κοινό μέλημα με διεθνή αντίκτυπο για ελάφρυνση της πτωχευτικής διαδικασίας στις περιπτώσεις εκείνες όπου κρίνεται άξια να εκδηλωθεί.

Λέξεις κλειδιά: Πτωχευτικός Κώδικας, Πτώχευση, μικρές επιχειρήσεις, απλοποιημένη διαδικασία, αλλοδαπό δίκαιο

ABSTRACT

The effective application of bankruptcy law and the rapid completion of the work of bankruptcy was absolutely necessary, as often was the effect the work of bankruptcy to be completed in time beyond the decade, with harmful effects for all parties involved, but also the national economy generally. In the present is analyzed the new simplified bankruptcy proceedings applicable to small enterprises where is not appointed creditors' committee and the hearing of disputes during credit verification process is faster. The new simplified procedure adds the possibility of bankruptcy court to depart from the provisions of Bankruptcy Code, in order to indicate other, simpler procedurally and temporally shorter way of proceeding. It is described also the corresponding process on small enterprises, which is followed in the foreign law, in particular in the field of Italian, French, German, English and US law. Therefore, as is clear, the issue of simplified bankruptcy procedures is a common concern with international impact in order to reduce the bankruptcy procedure in cases where it is considered necessary to be implemented.

Keywords: Bankruptcy Code, Bankruptcy, small enterprises, simplified procedure, foreign law

I. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Εκτός από εκ φύσεως «μελαγχολικός», το πτωχευτικό δίκαιο είναι εξ ανάγκης ένας ιδιαιτέρως ανήσυχος κλάδος του εμπορικού δικαίου, διότι είναι εκ του σκοπού του επιρρεπές σε συχνές αναθεωρήσεις. Τούτο οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η ήδη επιβεβαρυμμένη οικονομική κατάσταση του οφειλέτη λόγω της περιέλευσής του σε κάποιο από τα επώνυμα περιστατικά της εμπορικής αφερεγγυότητας επιβαρύνεται έτι περαιτέρω εκ του ότι η ανάταξή της επιχειρείται σε περιβάλλον οξείας κρίσης ρευστότητας στην αγορά – γενικότερα στο περιβάλλον της από μακρού εμμένουσας οικονομικής κρίσης. Η σύγχρονη διευρυμένη αποστολή του πτωχευτικού δικαίου να προλαμβάνει ή να αποτρέπει την πτώχευση, ειδάλως να συλλαμβάνει ενιαία και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά την αφερεγγυότητα του οφειλέτη εν όψει της ικανοποίησης των πιστωτών του (άρθρα 1 και 99 ΠτΚ), δεν μπορεί να παραμένει αδρανής στην πραγματικότητα αυτή.

Πράγματι, μείζονος σημασίας ζητήματα πτωχευτικού δικαίου, τα οποία έχουν καταστεί πλέον κλασικά στο μέτρο που κατά καιρούς τίθενται και επανέρχονται είτε εκ των πραγμάτων είτε ύστερα από όχληση του ενωσιακού δικαίου και τα οποία επιδέχονται αναθεώρηση, είναι μεταξύ άλλων, ο ωφέλιμος χρόνος κίνησης της πτώχευσης, η αποφυγή έναρξης διαδικασιών που πιθανολογείται βεσίμως ότι δεν πρόκειται να περατωθούν λόγω ανεπαρκούς πτωχευτικής περιουσίας, η ευκινησία των μικροπτωχεύσεων και η δραστικότερη από ό,τι σήμερα διασφάλισή της, ο υπό προϋποθέσεις παραμερισμός του μη συναινούντος οφειλέτη και η παράκαμψη του δυστροπούντος μετόχου ή εταίρου στην πτώχευση και την εξυγίανση, ο περιορισμός της υπερχειλίζουσας δικαστικής παρέμβασης στην πτώχευση και στην εξυγίανση, το αίτημα της επανεκκίνησης των έντιμων οφειλετών (φυσικών προσώπων) και, συναφώς, το περιπόθητο αίτημα περί απαλλαγής.¹

Συνεπώς το πτωχευτικό δίκαιο έχει υποστεί δραματικές αλλαγές κατά τις τελευταίες δεκαετίες, πολύ περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο κλάδο δικαίου – συμπεριλαμβανομένου του φορολογικού, συνταγματικού ή εμπορικού δικαίου.²

---

¹Τρεις εκδοχές ανάπλασης των διαδικασιών αφερεγγυότητας και τέσσερις προτάσεις αναθεώρησης ρυθμίσεων του Πτωχευτικού Κώδικα, Γεώργιος Ν. Μιχαλόπουλος, ΔΕΕ 10/2016 σελ.1161

² «Το Πτωχευτικό Δίκαιο ως ένας από τους βασικούς πυλώνες της οικονομίας της αγοράς», Κριτική επισκόπηση του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου, ΔΕΕ 11/2015 σελ.1065

Σε όλες τις πολιτισμένες χώρες υπάρχει πτωχευτικός κώδικας και με την πάροδο των χρόνων, ο κώδικας αυτός αναμορφώνεται, εξελίσσεται και προσαρμόζεται συνεχώς ανάλογα με τις εκάστοτε εμφανιζόμενες ανάγκες. Η πτώχευση στην Ελλάδα, μετά από μία υπερβολικώς μακρά περίοδο ακινησίας έως την κατάργηση του τρίτου βιβλίου του ΕμπΝ (1835-2007)³, ρυθμίζεται από τον Πτωχευτικό Κώδικα.

Από το έτος 2001 ξεκίνησαν διαδικασίες εισαγωγής του νέου Πτωχευτικού Κώδικα στη χώρα μας. Στις 16 Σεπτεμβρίου του 2007 τέθηκε σε ισχύ ο Πτωχευτικός Κώδικας (Νόμος 3588/07), ο οποίος ενοποίησε το δίκαιο της πτώχευσης και της εξυγίανσης. Επρόκειτο για μια αναμενόμενη κωδικοποίηση και εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου του δικαίου της πτώχευσης και της εξυγίανσης των επιχειρήσεων, αποτέλεσμα εργασίας δύο διαδοχικών νομοπαρασκευαστικών επιτροπών.⁴ Έτσι ο νόμος 3588/2007 ισχύει μέχρι και σήμερα.

Ο Πτωχευτικός Κώδικας του 2007 δεν είναι ο πρώτος που αποπειράται να ικανοποιήσει την πανθομολογούμενη ανάγκη αναθεώρησης της πτωχευτικής νομοθεσίας. Έχουν καταρτισθεί άλλα δύο σχέδια πτωχευτικού κώδικα, το πρώτο το 1924 και το δεύτερο το 1970, τα οποία όμως δεν τελεσφόρησαν. Η απόπειρα κωδικοποίησης του πτωχευτικού δικαίου το 1924 δεν πρέπει να ξενίζει, καθώς η βασική πηγή της ισχύουσας ελληνικής πτωχευτικής νομοθεσίας ανατρέχει ακόμη παλαιότερα, στο ν. ΨΛΣΤ/1878 «περί πτωχεύσεως και χρεοκοπίας». Ο νόμος αυτός αντικατέστησε το τρίτο περί πτωχεύσεως βιβλίο του ακόμη παλαιότερου Εμπορικού Νόμου, που είναι βασισμένος στον γαλλικό Code de Commerce και πολλές διατάξεις του ισχύουν ακόμη και σήμερα. Αντικαταστάθηκε έτσι ολόκληρο το τρίτο βιβλίο του εμπορικού νόμου και αναριθμήθηκε ώστε περί πτωχεύσεως και χρεοκοπίας να προβλέπουν τα άρθρα 525-707 του Διατάγματος της 19.4/1.5.1835 περί του Εμπορικού Νόμου. Πρότυπο του νέου νόμου, εκτός της γαλλικής, υπήρξε η ιταλική και η βελγική νομοθεσία. Ο νόμος έχει υποστεί αρκετές τροποποιήσεις ουσιωδέστερες από τις οποίες θα πρέπει να θεωρηθούν

---

³ Τρεις εκδοχές ανάπλασης των διαδικασιών αφερεγγυότητας και τέσσερις προτάσεις αναθεώρησης ρυθμίσεων του Πτωχευτικού Κώδικα, Γεώργιος Ν. Μιχαλόπουλος, ΔΕΕ 10/2016 σελ.1162

⁴ Η ανάγκη ενός αποτελεσματικού Πτωχευτικού Δικαίου, Κατερίνα Καρατζά, Δικηγόρος, 16/3/2009, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λόγων

εκείνες τις οποίες επέφερε ο ν. ΓΦΟΔ/1910, ο ν.1189/1938 και κυρίως ο α.ν. 635/37 «περί διατάξεων τινών πτωχευτικού δικαίου».⁵

Ο Ελληνικός Πτωχευτικός Κώδικας εφαρμόζεται σε εμπόρους (ήτοι, φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική δραστηριότητα) και οποιαδήποτε κερδοσκοπική οντότητα αλλά όχι δημόσια νομικά πρόσωπα και δημόσιες αρχές (συμπεριλαμβανομένων των ΟΤΑ).⁶

Ο κώδικας είναι πλέον αρκετά απλοποιημένος και εύκολα κατανοητός από όλους τους ενδιαφερόμενους. Ο Πτωχευτικός Κώδικας επιδιώκει να αποδώσει το κείμενό του σε απλή γλώσσα, κατανοητή κατά το δυνατόν για τον απλό πολίτη, χωρίς νομικώς αμφίσημες έννοιες, απομακρυνόμενος από την περίπλοκη ορολογία του Εμπορικού Νόμου. Αντί του χρησιμοποιούμενου, σε αρκετές νέες νομοθεσίες άλλων χωρών, του όρου της «αφερεγγυότητας», ο νέος Πτωχευτικός Κώδικας διατήρησε τον όρο «πτώχευση», τόσο ως νομικό κεκτημένο (όπως και σύγχρονες νομοθεσίες π.χ. ο ισπανικός νόμος 22/2003) και λόγω σύνδεσης του όρου με άλλες έννοιες, πτωχευτική-μεταπτωχευτική περιουσία, πτωχευτικός πιστωτής, πτωχευτική ανάκληση, όσο και λόγω απόδοσης της πρώτιστης ιδέας που αποδίδει ως θεσμός για ικανοποίηση των πιστωτών.⁷

Βέβαια η ανάγκη συνεχούς προσαρμογής του δικαίου της αφερεγγυότητας στη συγκυρία της εμμένουσας οικονομικής κρίσης καθιστά χρήσιμη την κατά συνεχή ροή βελτίωση των κανόνων του πτωχευτικού δικαίου. Οι Θεσμοί, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για το «Μνημόνιο 3» τον Αύγουστο του 2015, έστρεψαν για πρώτη φορά το ενδιαφέρον τους και απαίτησαν εκτεταμένη αναμόρφωση του εν ευρεία έννοια πτωχευτικού δικαίου ή άλλως του δικαίου αφερεγγυότητας. Γεγονός εύλογο, λόγω του καθοριστικού ρόλου που διαδραματίζει ο εν λόγω δικαιικός κλάδος στη λειτουργία της οικονομίας και ειδικότερα, για την επανεκκίνησή της μετά από μία παρατεταμένη και βαθιά κρίση. Το ενδιαφέρον των Θεσμών για μια ευρύτερη αναμόρφωση της πτωχευτικής μας νομοθεσίας αποσκοπούσε στο να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και η λειτουργικότητά της και να ανταποκριθεί πληρέστερα στις υποδείξεις του ενωσιακού νομοθέτη και στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Βέβαια δεν είναι οι Θεσμοί, αλλά οι συνεχώς διογκούμενες ανάγκες της

⁵ Ο ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΟΥ 2007, Η αλλαγή κατεύθυνσης του ελληνικού δικαίου αφερεγγυότητας, Δημήτρης Κ. Αυγητίδης, ΕΕμπΔ2007 σελ.542

⁶ «Το Πτωχευτικό Δίκαιο ως ένας από τους βασικούς πυλώνες της οικονομίας της αγοράς», Κριτική επισκόπηση του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου, ΔΕΕ 11/2015 σελ.1068

⁷ Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου «Πτωχευτικός Κώδικας»

πραγματικότητας μέσα σε περιβάλλον βαθιάς και εμμένουσας οικονομικής κρίσης, αυτές που επέβαλαν την εκ νέου αναμόρφωση του πτωχευτικού κώδικα.⁸

II. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ο Manfred Balz εύστοχα παρατήρησε πως οι χώρες, οι οποίες αναδύονται από οικονομικές κρίσεις, ενδέχεται να διαπιστώσουν πως τα υπερβολικά περίπλοκα και πολύπλοκα πτωχευτικά συστήματα εμποδίζουν τις προσπάθειες ανάκαμψής τους. Συνακόλουθα, προτείνει να εξετάσουμε την απλοποίηση και απλούστευση των πτωχευτικών δικαίων για οικονομίες που βρίσκονται σε αυτή τη θέση. Με άλλα λόγια πρέπει να επιλέξουμε τις πιο αποτελεσματικές λύσεις, οι οποίες δύνανται να εφαρμοστούν από τα θεσμικά όργανα της υπό κρίση δικαιοδοσίας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η αξιολόγηση ενός πτωχευτικού καθεστώτος, πρέπει να ξεπερνά το αυστηρό γράμμα του νόμου και να επεκταθεί σε μία ουσιαστική κατανόηση των θεσμών και της τρέχουσας κατάστασής τους καθώς και των περιορισμών που επιβάλλονται στην εφαρμογή των νόμων γενικότερα και του πτωχευτικού δικαίου ειδικότερα.⁹

Η ανάγκη συνεχούς προσαρμογής του δικαίου της αφερεγγυότητας στη συγκυρία της εμμένουσας οικονομικής κρίσης καθιστά χρήσιμη την κατά συνεχή ροή βελτίωση των κανόνων του πτωχευτικού δικαίου.

Στην εργασία που ακολουθεί θα μας απασχολήσει ιδίως η εξειδίκευση των ρυθμίσεων εκείνων που εξ ορισμού επιδιώκουν την ταχύτητα και την απλοποίηση των διαδικασιών. Κατεξοχήν τέτοια ρύθμιση είναι η περιεχόμενη στα άρθρα 162 επ. περί της απλοποιημένης διαδικασίας επί πτωχεύσεων μικρού αντικειμένου, που επιτυχέστερα μετονομάζεται σε απλοποιημένη διαδικασία πτωχεύσεων μικρών επιχειρήσεων.

Με τον πρόσφατο ν.4446/2016 τροποποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό ο ν.3588/2007 (Πτωχευτικός Κώδικας), με βασικότερο στόχο, μεταξύ άλλων, την επιτάχυνση και την απλούστευση της πτωχευτικής διαδικασίας. Στο πλαίσιο της άνω αναθεώρησης, εντάσσεται και η

---

⁸ Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικόλογων, 27^ο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, Καρπενήσι 20-22 Οκτωβρίου 2017, «Οι πρόσφατες νομοθετικές παρεμβάσεις στο Πτωχευτικό Δίκαιο», Νικόλας Τέλλης

⁹ Το Πτωχευτικό Δίκαιο ως ένας από τους βασικούς πυλώνες της οικονομίας της αγοράς», Κριτική επισκόπηση του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου, ΔΕΕ 11/2015 σελ.1067-1068

απλοποιημένη διαδικασία πτωχεύσεων μικρών επιχειρήσεων, με την αντικατάσταση του κεφαλαίου 9 η οποία επήλθε με τον ν.4472/2017.

Με τις νέες διατάξεις του κεφαλαίου 9 εισάγεται εκτενέστερη ρύθμιση της απλοποιημένης διαδικασίας, η οποία δεν περιορίζεται πλέον στο πεδίο εφαρμογής (άρθρο 162) και στην αναγγελία και επαλήθευση απαιτήσεων και εκδίκαση αμφισβητήσεων (άρθρο 163 παράγραφος 1,2), αλλά επεκτείνεται και σε ρύθμιση σημαντικότερων, για τις ανάγκες ταχείας περαίωσης της διαδικασίας, ζητημάτων, όπως η εισαγωγή διαδικαστικών παρεκκλίσεων από την εφαρμογή διατάξεων του Κώδικα (άρθρο 163 παράγραφος 3,4,5), η εκποίηση των κινητών (άρθρο 163^α), η εκποίηση των ακινήτων (άρθρο 163^β) και η περάτωση της διαδικασίας (άρθρο 163^γ). Σκοπό των τροποποιήσεων αυτών αποτελεί η αποτελεσματικότερη ανταπόκριση στο σύγχρονο αίτημα ειδικής ρύθμισης της αφερεγγυότητας των μικρών επιχειρήσεων, με κύριους δικαιοπολιτικούς άξονες την ανάγκη, αφενός, εύκολης πρόσβασης στη διαδικασία και, αφετέρου, γρήγορης και χωρίς περιττά κόστη διεκπεραίωσής της.

Γενικότερα, το παρόν αποτελεί ένα ακόμη βήμα προς τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού δικαίου αφερεγγυότητας και εντάσσεται στη συνολικότερη νομοθετική προσπάθεια ανταπόκρισης προς τις τελευταίες ενωσιακές πρωτοβουλίες και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.¹⁰

1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

Αρχικά το πτωχευτικό δίκαιο εφάρμοζε τυποποιημένα την πτωχευτική διαδικασία αδιακρίτως εάν επρόκειτο για πτώχευση μιας μεγάλης ανώνυμης εταιρίας ή ενός μικρού μεγέθους εμπόρου¹¹. Δεν προβλέπονταν μηχανισμοί πρόληψης της πτώχευσης, ούτε δυνατότητες για την υπό προϋποθέσεις ελάφρυνση της διαδικασίας-πόσο μάλλον περιπτώσεις μη κήρυξης της όταν δεν υπάρχει πτωχευτική περιουσία. Το ζήτημα αναγόταν στην καθυστέρηση προσαρμογής του πτωχευτικού δικαίου στις σύγχρονες συνθήκες εκδήλωσης της εμπορικής αφερεγγυότητας. Έτσι τυχόν μηχανισμοί πρόληψης, ματαίωσης ή ουσιαδούς απλούστευσης της πτωχευτικής διαδικασίας θα κατέληγαν σε

¹⁰ Απολογική Έκθεση στο σχέδιο ν.4472/2017

¹¹ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.211

αποδυνάμωση του εμμένοντος κυρωτικού χαρακτήρα της. Μόνη περίπτωση κατά την οποία το ελληνικό δίκαιο προέβλεπε κριτήριο για την προσωρινή αναστολή (κατά τη θεωρία) ή την προσωρινή περάτωση (κατά τη νομολογία) πτώχευσης ήταν η περίπτωση της παύσης των εργασιών της σύμφωνα με τα άρθρα 637 επ. του Εμπορικού Νόμου¹². Το συναφές ζήτημα της μη κήρυξης της πτώχευσης σε περίπτωση μη υπάρξεως πτωχευτικής περιουσίας ως ειδικότερο νομοθετικό πρόβλημα, καθώς και το ζήτημα της εξάρτησης της κήρυξης της πτώχευσης από την ύπαρξη ενός κατώτατου ορίου πτωχευτικής περιουσίας, δεν αντιμετωπίζονταν αρχικά από το ελληνικό δίκαιο.¹³

Το πρόβλημα των μικροπτωχεύσεων επιχειρήθηκε να αντιμετωπισθεί το 1933 με νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης το οποίο, παρ' ότι ψηφίστηκε από τη Βουλή, ουδέποτε έγινε νόμος του κράτους¹⁴. Η ρύθμιση ανέτρεχε, για την αξιολόγηση της πτώχευσης ως μικρής, σε κριτήριο μέγιστου μεγέθους του παθητικού του οφειλέτη. Προέβλεπε δηλαδή ότι η μικροπτώχευση κηρύσσεται αν τα αστικά και εμπορικά χρέη δεν υπερβαίνουν, κατά την αμετάκλητη κρίση του δικαστηρίου, τις εκατό χιλιάδες δραχμές. Η έλλειψη σχετικής ρύθμισης οφειλόταν στη γενικότερη καθυστέρηση του ελληνικού δικαίου να παρακολουθήσει την κινητικότητα του πτωχευτικού δικαίου. Το ζήτημα δικαιολογείται και από τον αυστηρό χαρακτήρα που διατηρούσε το ελληνικό δίκαιο της πτώχευσης-χαρακτήρα τον οποίο θα αποδυνάμωνε η εισαγωγή μιας πτωχευτικής διαδικασίας υπό προϋποθέσεις απλουστευμένης στο μέτρο του αναγκαίου, κατ' αναλογία δηλαδή μεγέθους μικροφειλέτη.

Περίπτωση ρύθμισης αγροτικών χρεών: Με τις ρυθμίσεις του, ο εξαντληθείς αναγκαστικός νόμος 677/37 (όπως τροποποιήθηκε από τον α.ν. 807/37, συμπληρώθηκε από τον α.ν. 949/37 και επεκτάθηκε δυνάμει του α.ν. 964/37) εισήγαγε μια δικαστική διαδικασία, ενώπιον ειρηνοδίκη, για τον διακανονισμό αγροτικών χρεών. Για την εφαρμογή του ως αγρότες θεωρούνται εκείνοι που αποζούν κυρίως από εισοδήματα προερχόμενα από άσκηση ατομικής ή οικογενειακής αγροτικής επιχείρησης, καθώς και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους. Δε θεωρούνται αγρότες όσοι ασκούν επιχείρηση κυρίως προς εμπορία

¹² Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.223

¹³ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.224

¹⁴ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.222

καθώς και οι γεωργικές γενικώς επιχειρήσεις που λειτουργούν στη μορφή των εμπορικών εταιριών.¹⁵

Παράδειγμα των επιτροπών καταναλωτών: Παράδειγμα σύστασης διοικητικής επιτροπής εκούσιου διακανονισμού θα μπορούσε να προσφέρει το άρθρο 11 του ν.2251/94 για την προστασία των καταναλωτών. Σύμφωνα με αυτή τη ρύθμιση συνιστάται σε κάθε νομαρχία επιτροπή φιλικού διακανονισμού για την εξώδικο επίλυση διαφορών μεταξύ προμηθευτών και καταναλωτών ή ενώσεων καταναλωτών.¹⁶

Από το έτος 2001 ξεκίνησαν διαδικασίες εισαγωγής του νέου Πτωχευτικού Κώδικα στη χώρα μας. Το 2007 ήταν μια σημαντική χρονιά. Ήταν η επέτειος των 200 χρόνων του γαλλικού (του «Ναπολεόντειου») Code de Commerce, του ημέτερου ΕμπΝ που περιείχε το ΠτΔ, άλλα και η χρονιά που υιοθετήθηκε στην Ελλάδα ο νέος ΠτΚ.¹⁷ Ο Πτωχευτικός Κώδικας είναι η κατάληξη πολλών προσπαθειών από εβδομηκονταετίας και πλέον για αναμόρφωση του πτωχευτικού δικαίου. Αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά νομοθετικά έργα για τον εκσυγχρονισμό του δικαίου μας και την παράλληλη πορεία του με τις σύγχρονες νομοθεσίες. Ο Πτωχευτικός Κώδικας εισάγει νέες ρυθμίσεις στο πτωχευτικό δίκαιο. Καταργεί την πτωχευτική νομοθεσία των άρθρων 525 έως 707 του Εμπορικού Νόμου και του α.ν. 635/1937, καθώς και την εξυγιαντική διαδικασία που εισήγαγε ο ν.1892/1990 με τα άρθρα 44-46γ, με τις τροποποιήσεις τους. Αποσκοπώντας στην εισαγωγή ενός σύγχρονου νομοθετήματος απαλλαγμένου από αρχαϊσμούς, προσαρμοσμένου στη σύγχρονη κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα, απλουστευμένου, αλλά ουσιαστικού και προσανατολισμένου στην οικονομική λογική και στη λεγόμενη «κοινωνική ειρήνη», δηλαδή στις «κοινωνικές ανάγκες» που προκύπτουν από την πτώχευση, ο νέος Κώδικας ευθυγραμμίστηκε με τις σύγχρονες κατευθύνσεις των λεγόμενων κωδίκων αφερεγγυότητας.¹⁸ Με το ν.3588/2007 εισάγεται στο ένατο κεφάλαιο ρύθμιση για την απλοποιημένη διαδικασία επί πτωχεύσεων μικρού αντικειμένου.

¹⁵ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.233

¹⁶ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.235

¹⁷ Οι μεταλλάξεις του Πτωχευτικού δικαίου (Πτωχευτικό δίκαιο χωρίς πτώχευση;), Ευάγγελος Περάκης, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικόλογων, 27^ο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, Καρπενήσι

¹⁸ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «Πτωχευτικός Κώδικας»

III. Η ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΟΠΩΣ ΕΙΣΗΧΘΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΚΩΔΙΚΑ (Ν.3588/2007)

Ακολουθώντας ξένα δίκαια, ο νέος ΠτΚ υιοθέτησε την ιδέα μιας «απλοποιημένης διαδικασίας» για πτωχεύσεις «μικρού αντικειμένου» (άρθρα 162-163). Το αίτημα ειδικής ρύθμισης των μικροπτωχεύσεων ανταποκρίνεται στην ανάγκη εύκολης πρόσβασης στην διαδικασία, αλλά και στη μέριμνα για ταχεία και χωρίς περιττά κόστη διεκπεραίωσή της,¹⁹ καθώς η προτεινόμενη απλοποιημένη διαδικασία αναμένεται να συμβάλει στην επιτάχυνση της πτωχευτικής διαδικασίας στη συντριπτική πλειοψηφία των κηρυσσόμενων πτωχεύσεων.²⁰ Για το λόγο αυτό σε άλλες νομοθεσίες οι μικροπτωχεύσεις απλοποιούνται και απαλλάσσονται από βάρη, που μπορούν να προκαλέσουν γραφειοκρατία, κόστη και καθυστερήσεις.²¹ Επομένως σε πτωχεύσεις μικρού αντικειμένου ο Κώδικας προβλέπει (άρθρα 162-163) μια πιο απλουστευμένη διαδικασία προκειμένου να επιταχυνθεί η πτωχευτική διαδικασία. Δύο είναι οι κύριες αποκλίσεις από την συνήθη διαδικασία.²² Η απλοποίηση συνίσταται στην απουσία επιτροπής πιστωτών και στην εκδίκαση των κάθε είδους αμφισβητήσεων από τον εισηγητή, χωρίς δηλαδή την χρονοβόρα παρεμβολή του πτωχευτικού δικαστηρίου, ενώπιον του οποίου όμως μπορεί να ασκηθεί προσφυγή εντός δέκα ημερών από την πράξη του εισηγητή.²³ Πέρα από τις δύο αυτές αποκλίσεις, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άλλων κεφαλαίων του Κώδικα. Στην απλοποιημένη διαδικασία θα εμπίπτει, λόγω μικρής αξίας της πτωχευτικής περιουσίας, ο κύριος όγκος των πτωχεύσεων.

Η απλοποιημένη διαδικασία εφαρμόζεται εάν συντρέχουν δύο αρνητικές προϋποθέσεις: α) η αξία της πτωχευτικής περιουσίας, σύμφωνα με την εκτίμηση και την απογραφή (άρθρο 68 παρ.2 ΠτΚ) να μην υπερβαίνει τις 100.000 ευρώ και β) στην πτωχευτική περιουσία να μην περιλαμβάνονται ακίνητα.

¹⁹ Πτωχευτικό Δίκαιο Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Δεύτερη έκδοση 2012, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ.464

²⁰ Βλ. Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «Πτωχευτικός Κώδικας»

²¹ Πτωχευτικό Δίκαιο Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Δεύτερη έκδοση 2012, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ.464

²² Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε. Κοσιρής, Όγδοη έκδοση 2011, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.549

²³ Ο ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΟΥ 2007, Η αλλαγή κατεύθυνσης του ελληνικού δικαίου αφερεγγυότητας, Δημήτρης Κ. Αυγητίδης, ΕΕμπΔ2007 σελ.562

Η αξία της πτωχευτικής περιουσίας καθορίζεται με την εκτίμηση από τον σύνδικο ή τον ειδικό εμπειρογνώμονα τον οποίο ο σύνδικος δικαιούται, με την άδεια του εισηγητή, να προσλάβει σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ.2 ΠτΚ.²⁴ Αυτό σημαίνει ότι οι πτωχεύσεις δεν είναι «μικρές» εκ γενετής, αλλά γίνονται «μικρές», απλοποιούνται κατά την πορεία.²⁵ Η εκτίμηση από την οποία προκύπτει η αξία της πτωχευτικής περιουσίας είναι μέρος της έκθεσης του συνδίκου που κατατίθεται στον εισηγητή. Η αξία της πτωχευτικής περιουσίας προκύπτει από την εκτίμηση όλων («αρχή της πληρότητας») των στοιχείων που υπόκεινται σε πτωχευτική απαλλοτρίωση όπως κινητών, άυλων αγαθών, απαιτήσεων, δικαιωμάτων, δηλαδή όλων των στοιχείων του ενεργητικού υπό ευρεία έννοια, εξαιρουμένων των ακινήτων. Δεν πρόκειται για ανεύρεση της καθαρής θέσης (ενεργητικό μείον παθητικό) αλλά αποκλειστικά για την αξία του ενεργητικού της πτωχευτικής περιουσίας. Η αντιπαράθεση των δύο μεγεθών έχει σημασία για την βιωσιμότητα της επιχείρησης ή τον τρόπο εξακολούθησης των εργασιών της πτώχευσης (άρθρα 70 και 84 ΠτΚ), όχι όμως για την εφαρμογή της απλοποιημένης διαδικασίας.

Αναζητείται η πραγματική αξία και δη η πραγματική αξία καθενός στοιχείου χωριστά («αρχή της εξατομικευμένης εκτίμησης»). Κατά ομάδα εκτίμηση μπορεί να αφορά σε ομοειδή στοιχεία. Επί απαιτήσεων της πτώχευσης κατά τρίτων πρέπει να συνεκτιμάται η τυχόν επισφαλής οικονομική κατάσταση των οφειλετών. Στοιχεία υποκείμενα σε αποχωρισμό (κατά το άρθρο 37 ΠτΚ) δεν υπολογίζονται, ως μη ανήκοντα στην περιουσία του οφειλέτη.

Εάν υπάρχουν ακίνητα που ανήκουν στον οφειλέτη, η διαδικασία δεν εφαρμόζεται οποιαδήποτε και αν θα ήταν υποθετικά η αξία τους. Αυτό, λόγω της δυσκολίας εκτίμησής τους όπου δεν υπάρχει αντικειμενικό σύστημα, αλλά και της δυνατότητας καλύτερης αξιοποίησής τους προς το συμφέρον των πιστωτών.

Η διαδικασία δεν επιδέχεται την σημαντική αλλά ουσιώδους σημασίας για μεγάλες πτωχεύσεις παρέμβαση της επιτροπής πιστωτών. Δοθέντος ότι η απογραφή και η εκτίμηση από τον σύνδικο γίνεται καταρχήν στο βραχύ διάστημα των τριών ημερών από το διορισμό του (άρθρο 68 ΠτΚ), η δε συνέλευση των πιστωτών πρέπει να συνέλθει μέσα σε τέσσερις

---

²⁴Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε. Κοσίρης, Όγδοη έκδοση 2011, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.549

²⁵Πτωχευτικό Δίκαιο Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Δεύτερη έκδοση 2012, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ.465

μήνες για να αποφασίσει, μεταξύ άλλων, και για το διορισμό επιτροπής πιστωτών (άρθρο 7 παρ.1 ΠτΚ), το τελευταίο θέμα θα είναι χωρίς αντικείμενο, εάν έχει προκύψει αξία πτωχευτικής περιουσίας κάτω των 100.000 ευρώ.

Η κυριότερη απόκλιση είναι η σύντμηση και η επιτάχυνση της διαδικασίας αμφισβητήσεων (άρθρο 163 ΠτΚ). Αμφισβητήσεις νοούνται τόσο οι αμφισβητήσεις και αντιρρήσεις κατά την επαλήθευση των απαιτήσεων (βλ. άρθρο 95 ΠτΚ), όσο και οι αντιρρήσεις κατά του πίνακα κατάταξης των πιστωτών (βλ. άρθρο 161 ΠτΚ).

Καταρχάς, και όταν συντρέχει απλοποιημένη διαδικασία, δεν θίγεται ο τρόπος που γίνονται οι αναγγελίες και η επαλήθευση σύμφωνα με τα άρθρα 89-91 ΠτΚ (άρθρο 163 παρ.1 εδ.1 ΠτΚ).

Επί όλων των αμφισβητήσεων αρμόδιος να αποφανθεί είναι ο εισηγητής, με αιτιολογημένη πράξη του, αφού ακούσει τους ενδιαφερομένους. Ο εισηγητής δέχεται ή απορρίπτει την αμφισβήτηση.

Κατά της πράξης (διάταξης) του εισηγητή επιτρέπεται προσφυγή στο πτωχευτικό δικαστήριο. Η προθεσμία προσφυγής, κατ' απόκλιση από την κατά το άρθρο 60 παρ.2 ΠτΚ γενική προθεσμία των 20 ημερών, είναι δέκα (10) ημέρες από την έκδοση της διάταξης.

Το πτωχευτικό δικαστήριο υποχρεούται να εκδικάσει την προσφυγή μέσα σε οκτώ ημέρες και να αποφανθεί μέσα σε δέκα ημέρες από τη συζήτηση (άρθρο 60 παρ.2 εδ.2 ΠτΚ).

Η απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου επί της προσφυγής είναι άλλοτε αμετάκλητη, άλλοτε υπόκειται σε έφεση, κατά τις διακρίσεις του άρθρου 163 παρ.2 ΠτΚ.

Είναι αμετάκλητη εάν α) η απαίτηση που αμφισβητήθηκε κατά την επαλήθευση ή β) η απαίτηση η οποία δεν αναγγέλθηκε εμπροθέσμως αλλά για την οποία ασκήθηκε η ανακοπή του άρθρου 92 ΠτΚ, δεν υπερβαίνει το ποσό των ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ. Υπόκειται σε έφεση αν η απαίτηση υπερβαίνει το ως άνω ποσό. Στην τελευταία όμως περίπτωση το εφετείο αποφαινεται αμετακλήτως (άρθρο 163 παρ.2 ΠτΚ).

Σύμφωνα με το άρθρο 60 παρ.2 εδ.3 ΠτΚ, η προσφυγή στο πτωχευτικό δικαστήριο δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διάταξης του εισηγητή, εκτός εάν ο πρόεδρος του πτωχευτικού δικαστηρίου διατάξει την αναστολή.

Εάν ο εισηγητής, κατά την διαδικασία της αμφισβήτησης έκανε δεκτή την απαίτηση του πιστωτή, αλλά κατά της διάταξής του ασκήθηκε εμπροθέσμως προσφυγή, μέχρι να αποφανθεί το πτωχευτικό δικαστήριο (αμετάκλητα ή σε πρώτο βαθμό κατά τα' ανωτέρω) ο πιστωτής δικαιούται να παρίσταται στις συνελεύσεις και για το πίστωμά του να παρακρατείται ανάλογο ποσό σε κάθε διανομή ενεργητικού (άρθρο 163 παρ.2 ΠτΚ). Ως δικαίωμα παράστασης πρέπει να νοείται ευρύτερα, συμμετοχής και ψηφοφορίας στις συνελεύσεις.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις του Κώδικα είτε αναφέρονται στις συνέπειες της πτώχευσης γενικά είτε στους τρόπους περάτωσης της πτώχευσης.²⁶

Η ρύθμιση επί του θέματος είχε δύο βασικά προβλήματα. Πρώτον, το πεδίο εφαρμογής ήταν πολύ στενό, καθώς στις ρυθμίσεις αυτές υπάγονταν μόνο οι επιχειρήσεις με περιουσία ως 100.000 ευρώ, οι οποίες, επιπλέον, δεν είχαν στην κυριότητά τους ακίνητα (άρθρο 162 παρ.1). Δεύτερον, οι συνέπειες του χαρακτηρισμού μιας διαδικασίας ως απλοποιημένης ήταν εξαιρετικά περιορισμένες. Συγκεκριμένα δεν διορίζεται επιτροπή πιστωτών (άρθρο 162 παρ.2) και ακολουθείται απλοποιημένη διαδικασία για την επαλήθευση απαιτήσεων, όπως και την εξέταση των σχετικών αντιρρήσεων (άρθρο 163).²⁷

Είναι φανερό ότι και σε άλλα σημεία θα ήταν δυνατόν να υπάρξουν απλοποιήσεις, όπως π.χ. στη ρευστοποίηση του ενεργητικού, στη διαδικασία εκπόνησης και υιοθέτησης σχεδίου αναδιοργάνωσης, κλπ. Διαπιστώνεται ότι ο ΠτΚ υπήρξε μάλλον φειδωλός στην ειδική μεταχείριση των μικρών πτωχεύσεων, θα ήταν δε επιθυμητή μια εκτενέστερη ρύθμισή τους.

Άλλες ρυθμίσεις για μικρές πτωχεύσεις περιέχονται στο άρθρο 135 παρ.2, που θεσπίζει απλούστερο τρόπο εκποίησης του ενεργητικού οφειλετών, των οποίων η επιχείρηση αποτιμήθηκε σε ποσό μικρότερο του 1 εκ. ευρώ.²⁸

---

²⁶Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε. Κοτσίρης, Όγδοη έκδοση 2011, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.549-552

²⁷ Οι πρόσφατες τροποποιήσεις στην πτωχευτική διαδικασία με το ν.4336/2015, Αλέξανδρου Ν. Ρόκα, Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου ΙΕ/2015 σελ.664

²⁸ Πτωχευτικό Δίκαιο Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Δεύτερη έκδοση 2012, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ.465

1. ΟΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΕΦΕΡΕ Ο Ν.4336/2015 ΣΤΗΝ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Με τον πρόσφατο ν.4336/2015 και συγκεκριμένα με την υποπαράγραφο Γ3 επήλθαν επιμέρους τροποποιήσεις στον Πτωχευτικό Κώδικα, οι οποίες αφορούν και τις τρεις διαδικασίες του Κώδικα (πτώχευση, εξυγίανση, ειδική εκκαθάριση). Σε γενικές γραμμές συνολικός στόχος είναι η επιτάχυνση της διαδικασίας, η κατάργηση ορισμένων αναποτελεσματικών προβλέψεων και η ενίσχυση της κουλτούρας της πτώχευσης και αναδιοργάνωσης, με την εισαγωγή σχετικής επαγγελματικής ομάδας ειδικών.²⁹ Αν και ο Πτωχευτικός Κώδικας του 2007 αποτελεί ένα σύγχρονο νομοθέτημα το οποίο ανταποκρίνεται στις περισσότερες ευρωπαϊκές και διεθνείς προδιαγραφές, υπάρχουν επιμέρους τμήματά του που δεν φαίνεται να ανταποκρίνονται πλήρως στις ανάγκες της συναλλακτικής δραστηριότητας (οφειλετών και πιστωτών), η οποία για περισσότερο από μια πενταετία μαστίζεται από τις επιπτώσεις μιας οξείας κρίσης ρευστότητας και γενικότερης οικονομικής κρίσης. Οι αλλαγές που προτείνονται με το παρόν αναμένεται να ανταποκριθούν στις παρατηρούμενες δυσκολίες, εισάγοντας περισσότερο εύχρηστες λύσεις και, ειδικότερα σε ότι αφορά τις αλλαγές στη διαδικασία εξυγίανσης, να διευκολύνουν τη διάσωση βιώσιμων επιχειρήσεων, επιτρέποντας σε αυτές ένα νέο ξεκίνημα, προς το γενικότερο όφελος της οικονομίας.³⁰

Αξίζει να σημειωθεί ότι η από 11.08.2015 Αιτιολογική Έκθεση³¹ του ν.4336/2015 αναφέρει ότι οι τροποποιήσεις που εισάγονται από το νόμο βρίσκονται σε αρμονία με την από 12.03.2014 (μη δεσμευτική) Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «για μια νέα προσέγγιση για την επιχειρηματική αποτυχία και αφερεγγυότητα». Στην πραγματικότητα, η εν λόγω Σύσταση αφορά βασικά ζητήματα εξυγίανσης επιχειρήσεων και απαλλαγής των οφειλετών από τα χρέη τους. Επομένως, η μόνη τροποποίηση στην πτωχευτική διαδικασία που έχει αναφορά στη Σύσταση είναι αυτή περί περιόδου απαλλαγής των οφειλετών – φυσικών προσώπων από τα χρέη τους.³²

²⁹Οι πρόσφατες τροποποιήσεις στην πτωχευτική διαδικασία με το ν.4336/2015, Αλέξανδρου Ν. Ρόκα, Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου ΙΕ/2015 σελ.657

³⁰ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο ν.4336/2015

³¹ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο ν.4336/2015

³²Οι πρόσφατες τροποποιήσεις στην πτωχευτική διαδικασία με το ν.4336/2015, Αλέξανδρου Ν. Ρόκα, Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου ΙΕ/2015 σελ.657

Ειδικότερα με την παρ.20 της υποπαραγράφου Γ3 του άρθρου 2 του ν.4336/2015 επήλθαν δύο αλλαγές. Πρώτον, καταργήθηκε η προϋπόθεση να μην υπάρχουν ακίνητα στην πτωχευτική περιουσία για την υπαγωγή στις οικείες διατάξεις του ΠτΚ.³³ Μετά την τροποποίηση, η δεύτερη αρνητική προϋπόθεση δεν ισχύει πλέον για διαδικασίες που άρχισαν μετά την 19-08-2015, ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4336/2015. Εφαρμόζεται συνεπώς και σε επιχειρήσεις που έχουν ακίνητη περιουσία.³⁴ Δεύτερον, διεγράφη η παρ.2 του άρθρου 162, κατά την οποία δεν διορίζεται επιτροπή πιστωτών στις απλοποιημένες διαδικασίες.³⁵

Η αξία της πτωχευτικής περιουσίας καθορίζεται με την εκτίμηση από τον σύνδικο ή τον ειδικό εμπειρογνώμονα τον οποίο ο σύνδικος δικαιούται, με την άδεια του εισηγητή, να προσλάβει σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ.2 ΠτΚ. Η αξία της πτωχευτικής περιουσίας προκύπτει από την εκτίμηση όλων («αρχή της πληρότητας») των στοιχείων που υπόκεινται σε πτωχευτική απαλλοτρίωση όπως κινητών, ακινήτων (μετά την 19-08-2015), άυλων αγαθών, απαιτήσεων, δικαιωμάτων, δηλαδή όλων των στοιχείων του ενεργητικού υπό ευρεία έννοια. Δεν πρόκειται για ανεύρεση της καθαρής θέσης (ενεργητικό μείον παθητικό) αλλά αποκλειστικά για την αξία του ενεργητικού της πτωχευτικής περιουσίας. Η αντιπαράθεση των δύο μεγεθών έχει σημασία για την βιωσιμότητα της επιχείρησης ή τον τρόπο εξακολούθησης των εργασιών της πτώχευσης (άρθρα 70 και 84 ΠτΚ), όχι όμως για την εφαρμογή της απλοποιημένης διαδικασίας.

Αναζητείται η πραγματική αξία καθενός στοιχείου χωριστά («αρχή της εξατομικευμένης εκτίμησης»).

Η κυριότερη απόκλιση ήταν η σύντμηση και η επιτάχυνση της διαδικασίας αμφισβητήσεων (άρθρο 163 ΠτΚ).

Επί όλων των αμφισβητήσεων αρμόδιος να αποφανθεί είναι ο εισηγητής, με αιτιολογημένη πράξη του, αφού ακούσει τους ενδιαφερομένους. Ο εισηγητής δέχεται ή απορρίπτει την αμφισβήτηση.

---

³³ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο ν.4336/2015

³⁴ Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε.Κοτσίρης, Δέκατη έκδοση 2017, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.565

³⁵ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο ν.4336/2015

Κατά της πράξης (διάταξης) του εισηγητή επιτρέπεται προσφυγή στο πτωχευτικό δικαστήριο εντός προθεσμίας 10 ημερών από την έκδοση της διάταξης.

Η απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου επί της προσφυγής είναι άλλοτε αμετάκλητη, άλλοτε υπόκειται σε έφεση, κατά τις διακρίσεις του άρθρου 163 παρ.2 ΠτΚ. Σύμφωνα με το άρθρο 60 παρ.2 εδ.3 ΠτΚ, η προσφυγή στο πτωχευτικό δικαστήριο δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διάταξης του εισηγητή, εκτός εάν ο πρόεδρος του πτωχευτικού δικαστηρίου διατάξει την αναστολή. Εάν ο εισηγητής, κατά την διαδικασία της αμφισβήτησης έκανε δεκτή την απαίτηση του πιστωτή, αλλά κατά της διάταξής του ασκήθηκε εμπροθέσμως προσφυγή, μέχρι να αποφανθεί το πτωχευτικό δικαστήριο (αμετάκλητα ή σε πρώτο βαθμό κατά τα' ανωτέρω) ο πιστωτής δικαιούται να παρίσταται στις συνελεύσεις και για το πίστωμά του να παρακρατείται ανάλογο ποσό σε κάθε διανομή ενεργητικού (άρθρο 163 παρ.2 ΠτΚ). Ως δικαίωμα παράστασης πρέπει να νοείται ευρύτερα, συμμετοχής και ψηφοφορίας στις συνελεύσεις.³⁶

Ως προς την πρώτη τροποποίηση, είναι ορθή, καθώς πολλές από τις μικρές επιχειρήσεις έχουν ακίνητο στην κυριότητά τους. Ως προς την δεύτερη τροποποίηση, σημειώνεται ότι καταργεί μία διάταξη που μείωνε την γραφειοκρατία της διαδικασίας, και ως εκ τούτου πρέπει η σχετική διάταξη να επανέλθει. Δεν αποκλείεται βέβαια η διαγραφή της παραγράφου 2 να έγινε από παραδρομή, αφού δεν αναφέρεται κάτι σχετικό στην Αιτιολογική Έκθεση.³⁷ Συγκεκριμένα η Αιτιολογική Έκθεση αναφέρει: *«Με την παράγραφο 20, η διαδικασία για μικρές επιχειρήσεις του άρθρου 162 απλοποιείται περαιτέρω με τη διεύρυνση εφαρμογής της και σε επιχειρήσεις που διαθέτουν ακίνητη περιουσία. Οι υπόλοιποι περιορισμοί παραμένουν αμετάβλητοι. Σκοπός της διεύρυνσης αυτής είναι να αποτελέσει η διαδικασία ένα πιο εύχρηστο εργαλείο πτώχευσης για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.»*³⁸ Βέβαια και με τη νέα διατύπωση της διάταξης δεν είναι απαραίτητη η συγκρότηση επιτροπής πιστωτών, αφού πρόκειται για προαιρετικό όργανο.³⁹

---

³⁶ Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε.Κοτσίρης, Δέκατη έκδοση 2017, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.565-566

³⁷ Οι πρόσφατες τροποποιήσεις στην πτωχευτική διαδικασία με το ν.4336/2015, Αλέξανδρου Ν. Ρόκα, Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου ΙΕ/2015 σελ.664

³⁸ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο ν.4336/2015

³⁹ Οι πρόσφατες τροποποιήσεις στην πτωχευτική διαδικασία με το ν.4336/2015, Αλέξανδρου Ν. Ρόκα, Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου ΙΕ/2015 σελ.664

Επισημαίνεται σχετικά ότι οι απλοποιημένες διαδικασίες δεν εκκινούν ως τέτοιες, αλλά καθίστανται απλοποιημένες όταν διαπιστωθεί βάσει της απογραφής του άρθρου 68 ΠτΚ ότι η πτωχευτική περιουσία είναι μέχρι 100.000 ευρώ. Το γεγονός ότι με πρόσφατη τροποποίηση του άρθρου 162 (δυνάμει διατάξεως του ν.4336/2015) δεν εξαιρείται πλέον η ακίνητη περιουσία, δεν είναι κάτι που διευρύνει θεαματικά το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω άρθρων.⁴⁰

Συμπερασματικά, οι τροποποιήσεις του ν.4336/2015 συνιστούν ένα πρώτο βήμα, το οποίο πρέπει να προχωρήσει. Η έννοια της απλοποιημένης διαδικασίας πρέπει να καταλαμβάνει πολύ περισσότερα ζητήματα από την επαλήθευση απαιτήσεων και την εξέταση αντιρρήσεων.⁴¹

2. ΟΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΕΦΕΡΕ Ο Ν.4446/2016 ΣΤΗΝ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Έτσι με το ν.4446/2016 που ψηφίστηκε στις 22 Δεκεμβρίου του 2016 επήλθαν σημαντικές αλλαγές στον Πτωχευτικό Κώδικα. Ο αναθεωρητικός νομοθέτης, με τη θέση σε ισχύ κυρίως του ν.4446/2016 αλλά και του ΠΔ 133/2016 αναμόρφωσε την πτωχευτική νομοθεσία, επιδιώκοντας τους παρακάτω γενικότερους στόχους:

- Την ποικιλότερη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας, κύρια έκφανση της οποίας είναι η επίσπευσή της, άλλα όχι μόνο,
- Την ενίσχυση της εξυγιαντικής λειτουργίας του πτωχευτικού δικαίου αναφορικά με τις βιώσιμες επιχειρήσεις και,
- Την παροχή «δεύτερης ευκαιρίας» στους καλόπιστους οφειλέτες-φυσικά πρόσωπα για ένα νέο ξεκίνημα χωρίς το βάρος των παλαιών χρεών που δεν κατέστη εφικτό να ικανοποιηθούν από την πτωχευτική περιουσία.⁴²

---

⁴⁰ Τρεις εκδοχές ανάπλασης των διαδικασιών αφερεγγυότητας και τέσσερις προτάσεις αναθεώρησης ρυθμίσεων του Πτωχευτικού Κώδικα, Γεώργιος Ν. Μιχαλόπουλος, ΔΕΕ 10/2016 σελ.1169

⁴¹ Οι πρόσφατες τροποποιήσεις στην πτωχευτική διαδικασία με το ν.4336/2015, Αλέξανδρου Ν. Ρόκα, Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου ΙΕ/2015 σελ.664

⁴² Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών Λόγων, 27^ο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, Καρπενήσι 20-22 Οκτωβρίου 2017, «Οι πρόσφατες νομοθετικές παρεμβάσεις στο Πτωχευτικό Δίκαιο», Νικόλας Τέλλης

Όσον αφορά το πρώτο σημείο των στόχων και της επίσπευσης της διαδικασίας, ο ν.4446/2017 τροποποίησε το άρθρο 162 του Πτωχευτικού Κώδικα με το άρθρο 9. Συγκεκριμένα με το τροποποιημένο δεύτερο εδάφιο του άρθρου παρέχεται η δυνατότητα στο πτωχευτικό δικαστήριο να παρεκκλίνει από τις διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα και να αποφασίσει τον τρόπο και τους τύπους, σύμφωνα με τους οποίους θα διεξαχθεί η απλοποιημένη διαδικασία επί πτωχεύσεων μικρού αντικειμένου.⁴³ Η διάταξη αυτή παρείχε ευρείες δυνατότητες στο πτωχευτικό δικαστήριο, που μπορούσε να διαμορφώσει την πτωχευτική διαδικασία *a la carte*, λαμβάνοντας υπόψη τις εμφανιζόμενες ανάγκες.⁴⁴ Πρότυπο για την προτεινόμενη διάταξη αποτέλεσε η παράγραφος 2 του άρθρου 135 σχετικά με την απλοποιημένη διαδικασία εκποίησης της επιχείρησης ως συνόλου κατά το στάδιο της ένωσης των πιστωτών, η αξία της οποίας δεν υπερβαίνει κατά την αποτίμηση του δικαστηρίου το ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ. Τα σημεία εκείνα, ως προς τα οποία το πτωχευτικό δικαστήριο θα έχει τη δυνατότητα να παρεκκλίνει, θα μπορούν να αφορούν συντημήσεις προθεσμιών, απλοποιημένη διαδικασία αποδοχής του σχεδίου αναδιοργάνωσης, εφ' όσον προτείνεται, απλοποιημένη διαδικασία εκποιήσεων-επί πλέον των μέτρων απλούστευσης της διαδικασίας που ήδη προβλέπονται στο άρθρο 163, οι διατάξεις του οποίου διατηρούνται.⁴⁵ Όρια στη διαμόρφωση της διαδικασίας θα έπρεπε να είναι ο σκοπός της πτώχευσης (άρθρο 1 ΠτΚ), οι αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, της ακροάσεως και της προστασίας της ιδιοκτησίας, αλλά και η βασική δομή της πτωχευτικής διαδικασίας (π.χ. δεν θα μπορούσε να καταργηθεί ο σύνδικος ή ο εισηγητής). Ωστόσο η διάταξη αυτή εισήγαγε κάποια ανασφάλεια (που όμως θα μπορούσε να σταθεροποιηθεί στην νομολογία με την πάροδο του χρόνου) και δεν επαναλήφθηκε στο ν.4472/2017.⁴⁶

⁴³ Αιτιολογική Έκθεση ν.4446/2016

⁴⁴ Πτωχευτικό Δίκαιο, Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Τρίτη έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη, σελ.530

⁴⁵ Αιτιολογική Έκθεση ν.4446/2016

⁴⁶ Πτωχευτικό Δίκαιο, Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Τρίτη έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη, σελ.530-531

3. ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟ Ν.4472/2017

Ακολουθώντας ξένα δίκαια, ο νέος ΠτΚ υιοθέτησε την ιδέα μιας «απλοποιημένης διαδικασίας» για πτωχεύσεις «μικρού αντικειμένου» (άρθρα 162-163γ). Το αίτημα ειδικής ρύθμισης των μικροπτωχεύσεων ανταποκρίνεται στην ανάγκη εύκολης πρόσβασης στην διαδικασία, αλλά και στην μέριμνα για απλή, ταχεία και χωρίς περιττά κόστη διεκπεραίωσή της.⁴⁷ Η προτεινόμενη απλοποιημένη διαδικασία αναμένεται να συμβάλει στην επιτάχυνση της πτωχευτικής διαδικασίας στη συντριπτική πλειοψηφία των κηρυσσόμενων πτωχεύσεων.⁴⁸ Ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες και ιδίως οι πολύ μικρές επιχειρήσεις είναι πιο τρωτές στις δυσκολίες ρευστότητας, αντέχουν με μεγαλύτερη δυσκολία τις μακρές και πολυέξοδες διαδικασίες, παρουσιάζουν υψηλό βαθμό ταύτισης της παρουσίας της επιχείρησης με την προσωπική παρουσία του επιχειρηματία, ενώ υπάρχει μεγάλη ανάγκη για παροχή δεύτερης ευκαιρίας (fresh start). Για τους λόγους αυτούς σε πολλές νομοθεσίες οι μικροπτωχεύσεις απλοποιούνται και απαλλάσσονται από βάρη, που μπορούν να προκαλέσουν γραφειοκρατία, κόστη και καθυστερήσεις. Στον ΠτΚ οι ειδικές ρυθμίσεις ήταν σχετικά λίγες, όμως ο ν.4446/2016 αρχικά και ο ν.4472/2017 στη συνέχεια επέφεραν σημαντικές βελτιώσεις. Βασικές αρχές του νέου συστήματος είναι οι ακόλουθες: Πρώτον στην «απλοποιημένη» διαδικασία υπόκεινται όλοι οι οφειλέτες, φυσικά και νομικά πρόσωπα. Δεύτερον, το αν μια πτώχευση θα κριθεί «μικρή» και θα διέπεται από τις παραπάνω διατάξεις δεν αποτελεί αντικείμενο αίτησης, αλλά το δικαστήριο έχει καθήκον αυτεπαγγέλτως να το διερευνήσει. Και τρίτον, «κατά τα λοιπά εφαρμόζονται επί της απλοποιημένης διαδικασίας οι διατάξεις των άλλων κεφαλαίων του παρόντος Κώδικα, υπό την επιφύλαξη των οριζόμενων στο παρόν Κεφάλαιο» (άρθρο 162 παρ.4 ΠτΚ, όπως έχει μετά το ν.4472/2017).⁴⁹

Συγκεκριμένα με το άρθρο 62 του ν.4472/2017 αντικαθίστανται τα άρθρα 162 και 163 του Πτωχευτικού Κώδικα και προστίθενται τα άρθρα 163α, 163β και 163γ. Με το ν. 4446/2016 τροποποιήθηκε το άρθρο 162, προσδίδοντας στο πτωχευτικό δικαστήριο την ευελιξία να αποφασίζει, ακόμη και κατά

⁴⁷ Πτωχευτικό δίκαιο, Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Τρίτη έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη, σελ.527-528

⁴⁸Βλ. Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «Πτωχευτικός Κώδικας»

⁴⁹ Πτωχευτικό δίκαιο, Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Τρίτη έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη, σελ.528

παρέκκλιση των διατάξεων του ΠτΚ, τον τρόπο και τους τύπους διεξαγωγής της απλοποιημένης πτωχευτικής διαδικασίας στις πτωχεύσεις μικρού αντικειμένου [με πτωχευτική περιουσία έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ)]. Ωστόσο κρίθηκε αναγκαία η περαιτέρω εξειδίκευση των σημείων και του εύρους των άνω παρεκκλίσεων, καθώς και η περαιτέρω προσαρμογή του υποκειμενικού πεδίου εφαρμογής της διαδικασίας, προς τον σκοπό αφενός της διευκόλυνσης του πτωχευτικού δικαστηρίου, όταν καλείται να διαχειρισθεί περιπτώσεις «μικροπτωχεύσεων», αφετέρου δε της εναρμόνισης τόσο με τα κριτήρια προσδιορισμού των μικρών επιχειρήσεων, όπως αποτυπώνονται στην από 6.5.2003 Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τον πρόσφατο ν. 4308/2014, όσο και με τις τρέχουσες, πλην όμως διαρκώς μεταβαλλόμενες, οικονομικές συνθήκες.⁵⁰

3.1. Προϋποθέσεις υπαγωγής (ερμηνεία άρθρου 162 ΠτΚ)

Σύμφωνα με το άρθρο 162 ΠτΚ, όπως πλέον ισχύει, οι προϋποθέσεις υπαγωγής στην απλοποιημένη διαδικασία πτωχεύσεων μικρών επιχειρήσεων ορίζονται ως ακολούθως:

Οι διατάξεις περί απλοποιημένης διαδικασίας εφαρμόζονται επί φυσικών ή νομικών προσώπων με πτωχευτική ικανότητα κατά τα οριζόμενα στην παρ.1 του άρθρου 2, εφόσον πληρούν δύο από τα τρία ακόλουθα κριτήρια: α) σύνολο ενεργητικού έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, β) καθαρό ύψος κύκλου εργασιών έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ, γ) μέσος όρος απασχολούμενων έως πέντε (5) άτομα.⁵¹ Τα κριτήρια αυτά δεν αντιστοιχούν σε εκείνα των «μικρών οντοτήτων» σύμφωνα με το άρθρο 2 ν.4308/2014, φαίνεται όμως ότι είναι πολύ χαμηλά, ώστε να αποκλείεται η απλοποιημένη διαδικασία για πολλές μικρομεσαίες επιχειρήσεις.⁵² Εάν η αίτηση πτώχευσης υποβάλλεται από πιστωτή, τα ανωτέρω στοιχεία προκύπτουν για τις κεφαλαιουχικές εταιρίες από τις τελευταίες πριν από την υποβολή της αίτησης πτώχευσης νομίμως δημοσιευμένες διαθέσιμες οικονομικές καταστάσεις ή από τα βιβλία της επιχείρησης. Για τις προσωπικές εταιρίες και τις ενώσεις προσώπων με νομική προσωπικότητα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό και τα φυσικά πρόσωπα, τα ανωτέρω στοιχεία προκύπτουν από τα βιβλία

⁵⁰ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο ν.4472/2017

⁵¹ Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε.Κοτσίρης, Δέκατη έκδοση 2017, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.566

⁵² Πτωχευτικό δίκαιο, Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Τρίτη έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη, σελ.528

της επιχείρησης ή από κάθε πρόσφορο μέσο. Εάν η αίτηση πτώχευσης υποβάλλεται από τον οφειλέτη, τα ανωτέρω στοιχεία δύνανται να προκύπτουν και από τα έγγραφα που προβλέπονται στην παρ.4 του άρθρου 5 του παρόντος και προσκομίζονται από αυτόν.⁵³ Το αρχικό κείμενο του άρθρου 162 ΠτΚ εξαιρούσε την περίπτωση όπου υπήρχε ακίνητο, ήδη όμως μετά το ν.4336/2015 η ύπαρξη ακινήτου δεν εμποδίζει τον χαρακτηρισμό της πτώχευσης ως μικρής.

Προκύπτει ότι η ανυπαρξία οικονομικών καταστάσεων δεν αποτελεί λόγο να μην κηρυχθεί η πτώχευση ως «μικρή», αρκεί το δικαστήριο να έχει από το φάκελο στοιχεία που του επιτρέπουν να ανιχνεύσει τις προϋποθέσεις της. Δυσκολότερο είναι το ζήτημα της αποτίμησης («επιμέτρησης») των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, αν οι οικονομικές καταστάσεις δεν υπάρχουν και το δικαστήριο πρέπει το ίδιο να υπολογίσει τις αξίες του ενεργητικού. Το ζήτημα που τίθεται είναι ότι, όπως έχει κριθεί στη Γερμανία, οι αξίες της επιχείρησης πριν από την πτώχευσή της, αλλά σε κατάσταση παύσης πληρωμών, δεν υπολογίζονται υποχρεωτικά ως αξίες εκκαθάρισης, αλλά μπορούν να αποτιμώνται σε αξίες συνέχισης της δραστηριότητας, αν αναμένεται πράγματι συνέχιση της επιχείρησης μετά την πτώχευση (πρβλ. ΠτΚ 109). Επομένως θα πρέπει το δικαστήριο, προκειμένου να αποφασίσει αν η υπό πτώχευση εταιρία θα υπαχθεί σε απλοποιημένη διαδικασία, να διευκρινίσει τις αξίες του ενεργητικού σε συσχετισμό με τις προοπτικές της επιχείρησης και θα πρόκειται για δυσχερή εργασία.

Αν υπάρχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 162 παρ.1, το δικαστήριο που κηρύσσει την πτώχευση ορίζει στην απόφασή του ότι η πτώχευση θα διεξαχθεί με βάση τους κανόνες του ένατου κεφαλαίου (δηλ. τα άρθρα 162-163γ ΠτΚ). Η παράλειψη της σχετικής μνείας σημαίνει ότι η πτώχευση θα διεξαχθεί με βάση τις κοινές διατάξεις.

Αν μετά την περάτωση της απογραφής διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχουν στην πραγματικότητα οι παραπάνω προϋποθέσεις, το πτωχευτικό δικαστήριο ύστερα από αίτηση του συνδίκου «διατάσσει την εφαρμογή της διαδικασίας των λοιπών κεφαλαίων του παρόντος Κώδικα» (άρθρο 162 παρ.2). Αν, αντίστροφα, η πτώχευση δεν χαρακτηρίστηκε εξ αρχής ως μικρή, μετά την απογραφή όμως διαπιστώνεται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις της, ο εισηγητής μετά την ενημέρωσή του από τον σύνδικο κατά την ΠτΚ 69, και αφού ακούσει τους «ενδιαφερομένους» (ο νόμος

⁵³Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε.Κοτσίρης, Δέκατη έκδοση 2017, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.567

δεν ορίζει ποιοι είναι αυτοί), ορίζει με αιτιολογημένη διάταξή του ότι ακολουθείται η απλοποιημένη διαδικασία (άρθρο 162 παρ.3). Κατά της διάταξης δεν επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου. Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις, η απόφαση ή (ανάλογα) η διάταξη κοινοποιούνται υποχρεωτικά στο Δημόσιο, σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 1 ΚΕΔΕ. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι πτωχεύσεις δεν είναι «μικρές» μόνο εκ γενετής, αλλά γίνονται «μικρές» (απλοποιούνται) και κατά την πορεία. Επίσης μπορούν από «μικρές» να γίνουν κανονικές. Πάντως δεν τάσσεται προθεσμία να συμβεί το ένα ή το άλλο, αρκεί η μετατροπή της διαδικασίας να λάβει χώρα μετά την περάτωση της απογραφής.

Η μετάβαση από το ένα καθεστώς στο άλλο δεν θα πρέπει να επηρεάζει το κύρος της διαδικασίας, όπως έλαβε χώρα μέχρι τότε. Π.χ. αν αποφασίστηκε η απλοποιημένη διαδικασία και στο πλαίσιο αυτής ο εισηγητής (αντί του πτωχευτικού δικαστηρίου-βλ. άρθρο 163 παρ.3) ανέθεσε στον οφειλέτη τη διοίκηση της περιουσίας του, στη συνέχεια όμως το πτωχευτικό δικαστήριο μετέτρεψε τη διαδικασία σε συνήθη, η ανάθεση δεν θα ανατραπεί, άλλως η διαδικασία θα έπρεπε να αρχίσει εξ αρχής.⁵⁴

3.2. Διαδικαστικές παρεκκλίσεις (ερμηνεία άρθρου 163 ΠτΚ)

Σύμφωνα με το άρθρο 163 όπως πλέον ισχύει, επέρχονται οι ακόλουθες διαδικαστικές παρεκκλίσεις:

Οι αναγγελίες και επαληθεύσεις γίνονται σύμφωνα με τα άρθρα 89 έως 93, αποκλειομένης της εφαρμογής του άρθρου 92. Ο εισηγητής, αφού ακούσει τους ενδιαφερομένους, αποφαινεται με αιτιολογημένη διάταξή του για κάθε αμφισβήτηση απαίτησης κατά την επαλήθευση, για κάθε αντίρρηση που θα προβληθεί και για τις αιτήσεις εκπρόθεσμης επαλήθευσης απαιτήσεων, για τις ανακοπές κατά της εκτελεστικής διαδικασίας, καθώς και για τις ανακοπές κατά του πίνακα κατάταξης των πιστωτών. Κατά της πράξης αυτής του εισηγητή επιτρέπεται εντός δέκα (10) ημερών προσφυγή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου, το οποίο αποφαινεται αμετάκλητα.

---

⁵⁴ Πτωχευτικό δίκαιο, Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Τρίτη έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη, σελ.528-529

Αν ο εισηγητής έκανε δεκτό το πίστωμα, εφόσον ασκήθηκε εμπροθέσμως προσφυγή ή αντιρρήσεις κατά της πράξης του αυτής, μέχρι να αποφανθεί το πτωχευτικό δικαστήριο, ο πιστωτής έχει το δικαίωμα να παρίσταται στις συνελεύσεις, για δε το πίστωμά του παρακρατείται ανάλογο ποσό σε κάθε διανομή ενεργητικού.

Οι αρμοδιότητες του πτωχευτικού δικαστηρίου, που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 18, στην παράγραφο 2 του άρθρου 19 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 78, ασκούνται από τον εισηγητή.

Η εκποίηση πραγμάτων κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 67 πραγματοποιείται από τον σύνδικο χωρίς την άδεια του εισηγητή.

Το άρθρο 75 δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες του παρόντος Κεφαλαίου. Σε περίπτωση που απαιτείται η εκπροσώπηση και παράσταση ενώπιον δικαστηρίου, ο σύνδικος δύναται να αναθέτει τη σχετική εντολή σε δικηγόρο, μετά από σύμφωνη γνώμη του εισηγητή, ο οποίος καθορίζει και την αμοιβή του, κατ' εύλογη κρίση, με αιτιολογημένη διάταξή του, κατά της οποίας δεν επιτρέπεται προσφυγή στο πτωχευτικό δικαστήριο.

Η παράγραφος 3 του άρθρου 78 δεν εφαρμόζεται στην απλοποιημένη διαδικασία.⁵⁵

Με το άρθρο 2 του ν.4472/2017 προστέθηκαν τρία νέα άρθρα στον Πτωχευτικό Κώδικα σε σχέση με την απλοποιημένη διαδικασία και δη τα άρθρα 163^α, 163^β, και 163^γ.

---

⁵⁵Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε.Κοτσίρης, Δέκατη έκδοση 2017, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.567

3.3. Εκποίηση κινητών (νέο άρθρο 163^α ΠτΚ)

Μέχρι την ένωση των πιστωτών, η εκποίηση των κινητών και των εμπορευμάτων της περιουσίας του οφειλέτη γίνεται κατά τις διατάξεις των άρθρων 67, 77 και 84 του παρόντος Κώδικα. Στην περίπτωση της εκποίησης κατά τη διάταξη του άρθρου 77, περίληψη της άδειας εκποίησης με το αναφερόμενο περιεχόμενο δημοσιεύεται με τον τρόπο και τα μέσα που ορίζει ο εισηγητής.

Μετά την ένωση των πιστωτών, εάν δεν έχουν εκποιηθεί όλα τα κινητά και τα εμπορεύματα της περιουσίας του οφειλέτη κατά τις προηγούμενες διατάξεις, αυτά που έχουν απομείνει εκποιούνται κατά τη διαδικασία του άρθρου 77, χωρίς την τήρηση της διατύπωσης της παρ.2 του άρθρου αυτού. Η άδεια του εισηγητή κοινοποιείται στους πιστωτές που τυχόν έχουν εμπράγματα ασφάλεια επί των εκποιούμενων στοιχείων.

3.4. Εκποίηση ακινήτων (νέο άρθρο 163^β ΠτΚ)

Ως προς τα ζητήματα της κίνησης της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, της διαδικασίας της διακήρυξης, καθώς και των προσφορών για την εκποίηση των ακινήτων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 147, 148 και 149 αντίστοιχα του παρόντος Κώδικα.

Εάν η διαδικασία του πλειστηριασμού αποβεί άκαρπη, γιατί δεν εμφανίστηκαν πλειοδότες ή γιατί ο εισηγητής έκρινε μη συμφέρουσα την τιμή και δεν ενέκρινε την εκποίηση, ο πλειστηριασμός επαναλαμβάνεται σε ημερομηνία απέχουσα δύο (2) εβδομάδες από τον προηγούμενο. Εάν και η νέα διαδικασία αποβεί άκαρπη, ο εισηγητής, ύστερα από αίτηση του συνδίκου, με αιτιολογημένη διάταξή του, κατά της οποίας δεν επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου, υποχρεούται να μεταρρυθμίσει την κατά το άρθρο 148 διάταξή του και να θέσει όρους για τη διευκόλυνση της εκποίησης του ακινήτου, η οποία θα διεξαχθεί υποχρεωτικά χωρίς τις διατυπώσεις του δημοσίου πλειστηριασμού με ελεύθερη εκποίηση του ακινήτου και με το οριζόμενο ελάχιστο τίμημα. Πριν από την έκδοση της ως άνω διάταξης, όποιος δικαιολογεί έννομο συμφέρον, μπορεί να καταθέσει στον εισηγητή έγγραφο υπόμνημα, να επικαλεστεί και να προσκομίσει σχετικά έγγραφα.

Ο εισηγητής αποφαινεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης του συνδίκου και μεταρρυθμίζει τη διάταξη. Αμέσως μετά την έκδοση της διάταξης, ο εισηγητής συντάσσει νέα έκθεση κατά το

άρθρο 148 παρ.2 και ο σύνδικος συντάσσει νέα διακήρυξη, την οποία προσαρμόζει στη νέα διάταξη.⁵⁶

3.5. Περάτωση της απλοποιημένης διαδικασίας (νέο άρθρο 163γ ΠτΚ)

Για λόγους ταχείας περάτωσης της διαδικασίας και αποφυγής άσκοπων καθυστερήσεων της πτώχευσης μικρών επιχειρήσεων διατηρούνται οι τρόποι περάτωσης της πτώχευσης, συντέμνεται όμως δραστικά ο χρόνος περάτωσης της απλοποιημένης διαδικασίας. Οι τρόποι περάτωσης είναι αυτοί που προβλέπονται στο άρθρο 164, με εξαίρεση την παρέλευση δεκαετίας από την έναρξη της ένωσης των πιστωτών και δεκαπενταετίας από την κήρυξη της πτώχευσης. Επειδή τα προβλεπόμενα χρονικά διαστήματα κρίθηκαν υπερβολικά για τις ανάγκες πτωχεύσεων μικρών επιχειρήσεων, αντικαθίστανται, έτσι ώστε η απλοποιημένη διαδικασία να περατώνεται αυτοδίκαια⁵⁷ και χωρίς άλλη διατύπωση τα αποτελέσματα της παρ.2 του άρθρου 166⁵⁸, αν δεν έχει μεσολαβήσει άλλος λόγος περάτωσης, μετά παρέλευση τεσσάρων ετών από την έναρξη της ένωσης των πιστωτών και σε κάθε περίπτωση μετά παρέλευση έξι ετών από την κήρυξη της απλοποιημένης διαδικασίας πτώχευσης. Εάν οι εργασίες της πτώχευσης διαρκούν μετά την παρέλευση τριετίας, με την παράγραφο 2 εισάγεται υποχρέωση του συνδίκου να υποβάλει έκθεση στον εισηγητή εξηγώντας τους λόγους καθυστέρησης της διαδικασίας. Σε περίπτωση που η καθυστέρηση κριθεί αδικαιολόγητη από τον εισηγητή, ο τελευταίος με πράξη του αντικαθιστά τον σύνδικο.⁵⁹

Οι διατάξεις περί απλοποιημένης διαδικασίας πτωχεύσεων μικρών επιχειρήσεων εφαρμόζονται σε όλες τις πτωχεύσεις που κηρύσσονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.⁶⁰

Τίθεται ως κρίσιμος χρόνος για την εφαρμογή της νέας απλοποιημένης διαδικασίας πτωχεύσεων μικρών επιχειρήσεων η ημερομηνία

⁵⁶ Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε.Κοτσίρης, Δέκατη έκδοση 2017, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.570-571

⁵⁷ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο ν.4472/2017

⁵⁸ Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε.Κοτσίρης, Δέκατη έκδοση 2017, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.571

⁵⁹ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο ν.4472/2017

⁶⁰ Πτωχευτικό Δίκαιο, Λάμπρος Ε.Κοτσίρης, Δέκατη έκδοση 2017, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.571

έκδοσης/δημοσίευσης της απόφασης με την οποία κηρύσσεται ο οφειλέτης σε κατάσταση πτώχευσης. Η εν λόγω απόκλιση από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης πτώχευσης, ως προς την αναδρομικότητα των διατάξεων, αιτιολογείται κυρίως από το γεγονός ότι η αναδρομική εφαρμογή δεν επηρεάζει εν προκειμένω τη προδικασία της αίτησης πτώχευσης ούτε μεταβάλλει ουσιωδώς το νομικό καθεστώς από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης πτώχευσης και εντεύθεν. Επιπλέον, η άνω επιλογή διευρύνει το πεδίο εφαρμογής των νέων διατάξεων με συνέπεια την αποτελεσματικότερη εφαρμογή τους και την επιτάχυνση της διαδικασίας σε μεγαλύτερο αριθμό πτωχέυσεων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι από την κατάθεση της αίτησης πτώχευσης μέχρι τη συζήτησή της και την έκδοση απόφασης επ' αυτής ενδεχομένως να έχει μεσολαβήσει ικανός χρόνος, γεγονός το οποίο θα έχει ως συνέπεια την αδικαιολόγητη περιστολή του πεδίου εφαρμογής του νόμου.⁶¹

Σε αντίθεση με τη ρύθμιση των «μικρών» πτωχέυσεων, ο νόμος δεν περιλαμβάνει διατάξεις για τις «μεγάλες». Εξαίρεση είναι το άρθρο 138 παρ.2 ΠτΚ, που αφορά επιχειρήσεις η αξία των οποίων ορίσθηκε σε ποσό άνω των 50 εκατομμυρίων ευρώ.⁶²

---

⁶¹ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο ν.4472/2017

⁶²Πτωχευτικό δίκαιο, Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Τρίτη έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη, σελ.528-531

IV. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΗΝ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΙΚΡΟΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ

Προκειμένου να υπάρξει επιτάχυνση της πτωχευτικής διαδικασίας για τις μικρές επιχειρήσεις επέρχονται οι εξής αλλαγές:

- Ο εισηγητής στην πτώχευση (πρόκειται για πρωτοδίκη) πλέον έχει αρμοδιότητα να αποφαινεται για κάθε ανακοπή που ασκείται.
- Η απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου μετά την άσκηση προσφυγής κατά των πράξεων του εισηγητή είναι αμετάκλητη ανεξαρτήτως του αμφισβητούμενου ποσού ενώ μέχρι σήμερα ίσχυε για ποσό έως 80.000 ευρώ.
- Εάν από την απογραφή της πτωχευτικής περιουσίας προκύψει ότι δεν πληρούνται δύο από τα τρία προαναφερθέντα κριτήρια η απλοποιημένη διαδικασία μετατρέπεται σε κανονική και αντιστρόφως με απλή διάταξη του εισηγητή και όχι με ακροαματική διαδικασία.
- Ο εισηγητής και όχι το πτωχευτικό δικαστήριο θα αποφασίζουν για τα εξής: ανάθεση ή αφαίρεση από τον οφειλέτη της διοίκησης, διαχείρισης και διάθεσης της πτωχευτικής περιουσίας, εκποίηση ενεργητικού πριν την επικύρωση του σχεδίου αναδιοργάνωσης.
- Επίσης, ο σύνδικος πτώχευσης θα μπορεί να προχωρά σε εξάιρεση από τη σφράγιση πραγμάτων που κινδυνεύουν με φθορά και να προχωρά στην εκποίησή τους χωρίς να απαιτείται προηγουμένως να λάβει άδεια από τον εισηγητή.
- Δεν απαιτείται ο έλεγχος από ορκωτό ελεγκτή των στοιχείων επιχείρησης που συνεχίζει τη δραστηριότητά της μετά από πτώχευση.
- Γίνεται μόνο μια φορά επανάληψη του πλειστηριασμού της περιουσίας και όχι τρεις όπως στην κανονική διαδικασία. Εάν και η επανάληψη αποβεί άκαρπη, η εκποίηση γίνεται ελεύθερα, χωρίς τις διατυπώσεις του δημόσιου πλειστηριασμού.
- Η απλοποιημένη διαδικασία περατώνεται αυτοδίκαια μετά την παρέλευση 4 ετών από την έναρξη της ένωσης των πιστωτών και μετά την παρέλευση 6 ετών από την κήρυξη της απλοποιημένης διαδικασίας πτώχευσης. Εάν οι εργασίες πτώχευσης διαρκούν πάνω από τρία χρόνια, ο σύνδικος με έκθεσή του υποχρεούται να εξηγήει τους λόγους καθυστέρησης στον εισηγητή. Σε περίπτωση που ο τελευταίος κρίνει αδικαιολόγητη την καθυστέρηση, έχει το δικαίωμα να αντικαταστήσει τον σύνδικο πτώχευσης.⁶³

⁶³ Η Καθημερινή Ελληνική Οικονομία, «Αλλάζουν τα κριτήρια και οι χρόνοι για την πτώχευση μικρών επιχειρήσεων», Δήμητρα Μανιφάβα, 14-05-2017

V. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

Η οικονομική κρίση έχει αναδείξει την κρισιμότητα των συστημικών κινδύνων και την ανάγκη αντιμετώπισης της αφερεγγυότητας όχι απλώς σε ατομικό επίπεδο της συγκεκριμένης επιχείρησης, αλλά και σε γενικότερο πλαίσιο. Πράγματι, η αφερεγγυότητα μιας επιχείρησης σπάνια επέρχεται μόνη. Συχνά αποτελεί μέρος γενικότερου προβλήματος του επιχειρηματικού ομίλου, ή του επιχειρηματικού κλάδου, στον οποίο η επιχείρηση ανήκει, αν όχι και ευρύτερα, της εθνικής ή και της παγκόσμιας οικονομίας. Ενδείκνυται συνεπώς να υπάρχουν μηχανισμοί διαθέσιμοι για την υπερ-επιχειρησιακή αντιμετώπιση της κρίσης. Το ίδιο συμβαίνει με τη μαζική αφερεγγυότητα των φυσικών προσώπων ή και ολόκληρης της κοινωνίας όχι μόνο απέναντι στις τράπεζες και άλλους θεσμικούς δανειστές,⁶⁴ αλλά όλων προς όλους.⁶⁵ Εδώ, περισσότερο από αλλού, φαίνεται η πολιτική και η κοινωνική σημασία του δικαίου της αφερεγγυότητας, όπου πλέον «η αναζήτηση ισχυρών θεσμικών αναχωμάτων καθίσταται επιβεβλημένη, έτσι ώστε να υπάρξει δίκαιη εξισορρόπηση των συμφερόντων, προστασία των αδυνάτων και αποκατάσταση της κοινωνικής ειρήνης».⁶⁶ Τα προβλήματα που δημιουργεί η μαζική αφερεγγυότητα αντιμετωπίζονται με ειδικούς μηχανισμούς, που απαρτίζουν αυτό που θα μπορούσε να ονομασθεί «μακροπρωχευτικό δίκαιο», που θα είναι το σημαντικότερο χαρακτηριστικό της «νέας γενιάς» του ΠτΔ.⁶⁷ Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η ρύθμιση της απλοποιημένης διαδικασίας πτωχεύσεων σε μικρές επιχειρήσεις η οποία εμφανίζει τις ακόλουθες παρεκκλίσεις σε σχέση με τη συνήθη διαδικασία της πτώχευσης.

1. Σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ.1 ΠτΚ, το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί, μετά από αίτηση του οφειλέτη, να του αναθέσει τη διοίκηση της πτωχευτικής περιουσίας, με ή χωρίς περιοριστικούς όρους, και πάντοτε με τη σύμπραξη του συνδίκου, «αν η ανάθεση αυτή είναι προς το συμφέρον των πιστωτών». Σε περίπτωση όμως απλοποιημένης διαδικασίας (άρθρα 162 επ.,

⁶⁴ Πτωχευτικό δίκαιο, Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Τρίτη έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη, σελ.30

⁶⁵ Βλ. Εφημερίδα «Καθημερινή» 12-02-2017: «Όλοι χρωστούν σε όλους πλέον στην Ελλάδα»-«Υποχρεώσεις τουλάχιστον 240 δις. Ευρώ στοιχειώνουν την ελληνική οικονομία, ενώ ο λογαριασμός κάθε μήνα αυξάνεται κατά 2 δις.»

⁶⁶ Απιολογική έκθεση ν.4446/2016

⁶⁷ Πτωχευτικό δίκαιο, Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Τρίτη έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη, σελ.30

ως έχει μετά το ν.4472/2017), η ανάθεση στον οφειλέτη γίνεται με απόφαση του εισηγητή. Σε περίπτωση μετατροπής της διαδικασίας σε κανονική, η αφαίρεση της διοίκησης θα αποφασιστεί από το πτωχευτικό δικαστήριο.

2. Αφού σκοπός της πτώχευσης είναι η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών, φυσικό είναι να προβλέπεται διαδικασία διαπίστωσης των χρεών του οφειλέτη. Η διαπίστωση αυτή δεν στοχεύει μόνο στο να γίνουν γνωστά τα πρόσωπα, που θα δικαιούνται να λάβουν μέρος στις διανομές ή να αποφασίσουν σε κρίσιμα ζητήματα της πτώχευσης, αλλά και στο να υπάρξει εικόνα της συνολικής χρεωστικής θέσης του οφειλέτη, ώστε να σχεδιασθεί η πορεία της διαδικασίας και ο τρόπος περάτωσής της. Η διαπίστωση των χρεών του οφειλέτη γίνεται σε δύο στάδια: Το στάδιο της «αναγγελίας» (ΠτΚ 89-92) και εκείνο της «επαλήθευσης» (ΠτΚ 93-95). Τα δύο αυτά στάδια, κατά τη χρησιμοποιούμενη στον ΠτΚ ορολογία, συναποτελούν την «εξέλεγχξη» των πιστώσεων. Στην απλοποιημένη διαδικασία πτωχεύσεων μικρών επιχειρήσεων (άρθρο 163 παρ.1, ως έχει μετά το ν.4472/2017), οι κανόνες για την αναγγελία και την επαλήθευση των πιστώσεων εφαρμόζονται με αποκλίσεις. Δηλαδή εφαρμόζονται τα άρθρα 89-91 ΠτΚ, όχι όμως το άρθρο 92. Στην συνήθη διαδικασία της πτώχευσης αν οι πιστωτές απώλεσαν για κάποιο λόγο την τρίμηνη προθεσμία της αναγγελίας, μπορούν με ανακοπή «και δικά τους έξοδα» να ζητήσουν την συμμετοχή τους στην επαλήθευση. Κάτι τέτοιο δεν εφαρμόζεται στην απλοποιημένη διαδικασία.
3. Η συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του οφειλέτη κατά το άρθρο 78 ΠτΚ μπορεί να επιτραπεί ήδη με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση, ή και με μεταγενέστερη απόφαση, που εκδίδεται μετά από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον. Το δικαστήριο αναθέτει τη συνέχιση της επιχείρησης είτε στον σύνδικο είτε και στον ίδιο τον οφειλέτη. Σε περίπτωση απλοποιημένης διαδικασίας (άρθρα 163 παρ.3 και 6, ως έχει μετά το ν.4472/2017), η συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας αποφασίζεται από τον εισηγητή, ενώ η παρ.3 του άρθρου 78 δεν εφαρμόζεται δηλαδή, τα οικονομικά στοιχεία της συνεχιζόμενης επιχείρησης δεν ελέγχονται από ορκωτό ελεγκτή.
4. Οι εκποιήσεις του άρθρου 67 ΠτΚ αφορούν τα πράγματα που υπόκεινται σε άμεση φθορά ή υποτίμηση της αξίας τους ή των οποίων η διατήρηση είναι δαπανηρή. Ο σύνδικος μπορεί να ζητήσει να εξαιρεθούν τα πράγματα αυτά από τη σφράγιση και να

του παραδοθούν, ώστε να τα εκποιήσει ταχέως. Τα πράγματα αυτά απογράφονται και εκτιμώνται αμέσως από τον σύνδικο, ο οποίος υπογράφει την έκθεση. Πριν από την εκποίηση ειδοποιείται με τον πιο πρόσφορο τρόπο, ακόμη και τηλεφωνικά, ο οφειλέτης για το αίτημα του συνδίκου και δικαιούται να προβάλει τις αντιρρήσεις του ενώπιον του εισηγητή εντός της επόμενης μέρας από την ειδοποίηση (ΠτΚ 67 παρ.2). Αν ο εισηγητής, έχοντας ακούσει τον οφειλέτη και εκτιμήσει τις περιστάσεις, χορηγήσει την άδεια, ο τόπος και ο χρόνος της εκποίησης γνωστοποιείται με τοιχοκόλληση στο κατάστημα του πτωχευτικού δικαστηρίου (ΠτΚ 67 παρ.3). Με τον ίδιο τρόπο θα εκποιηθούν τέτοια αντικείμενα, και αν έχει ήδη γίνει η αποσφράγιση. Σε περίπτωση όμως απλοποιημένης διαδικασίας (άρθρο 163 παρ.4, ως έχει μετά το ν.4472/2017), η εκποίηση πραγματοποιείται από τον σύνδικο χωρίς την άδεια του εισηγητή.

5. Το άρθρο 146 ΠτΚ αφορά την εκποίηση των κινητών. Η εκποίηση αυτή γίνεται «κατά τη διαδικασία του άρθρου 77, χωρίς την τήρηση της διατυπώσεως της παρ. 2 αυτού» (άρα χωρίς ειδοποίηση του οφειλέτη). Ορίζεται επίσης ότι «η άδεια του εισηγητή κοινοποιείται στους πιστωτές που έχουν εμπράγματα ασφάλεια» και ότι «κατά τον πλειστηριασμό ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 149». Στην απλοποιημένη διαδικασία η εκποίηση των κινητών γίνεται με βάση το άρθρο 163^α (ως έχει μετά το ν.4472/2017), που έχει ως εξής: «Μέχρι την ένωση των πιστωτών, η εκποίηση των κινητών και των εμπορευμάτων της περιουσίας του οφειλέτη γίνεται κατά τις διατάξεις των άρθρων 67, 77 και 84 του παρόντος Κώδικα. Στην περίπτωση της εκποίησης κατά τη διάταξη του άρθρου 77, περίληψη της άδειας εκποίησης με το αναφερόμενο περιεχόμενο δημοσιεύεται με τον τρόπο και τα μέσα που ορίζει ο εισηγητής. Μετά την ένωση των πιστωτών, εάν δεν έχουν εκποιηθεί όλα τα κινητά και τα εμπορεύματα της περιουσίας του οφειλέτη κατά τις προηγούμενες διατάξεις, αυτά που έχουν απομείνει εκποιούνται κατά τη διαδικασία του άρθρου 77, χωρίς την τήρηση της διατύπωσης της παρ. 2 του άρθρου αυτού. Η άδεια του εισηγητή κοινοποιείται στους πιστωτές που τυχόν έχουν εμπράγματα ασφάλεια επί των εκποιούμενων στοιχείων.»
6. Στη συνήθη διαδικασία της πτώχευσης σε περίπτωση που η διαδικασία πλειστηριασμού αποβεί άκαρπη σύμφωνα με το άρθρο 150 ΠτΚ επαναλαμβάνεται τρεις φορές ενώ στην απλοποιημένη

διαδικασία η επανάληψη του πλειστηριασμού γίνεται μόνο μία φορά σύμφωνα με το άρθρο 163β ΠτΚ.

7. Σύμφωνα με το άρθρο 166 ΠτΚ η πτώχευση στην κοινή διαδικασία περατώνεται μετά παρέλευση δέκα (10) ετών από την έναρξη της ένωσης των πιστωτών και σε κάθε περίπτωση μετά παρέλευση δεκαπέντε (15) ετών από την κήρυξη της πτώχευσης. Ενώ στην απλοποιημένη διαδικασία η πτώχευση περατώνεται μετά παρέλευση τεσσάρων (4) ετών από την έναρξη της ένωσης των πιστωτών και σε κάθε περίπτωση μετά παρέλευση έξι (6) ετών από την κήρυξη της απλοποιημένης διαδικασίας πτώχευσης.⁶⁸
8. Σύμφωνα με το άρθρο 75 ΠτΚ ο σύνδικος σε περίπτωση που για την προώθηση των εργασιών της πτώχευσης απαιτούνται ειδικές γνώσεις τις οποίες δεν διαθέτει ο ίδιος, μπορεί μετά από σύμφωνη γνώμη του εισηγητή να προσλάβει τρίτα πρόσωπα με ειδικές γνώσεις.
Αυτό δεν εφαρμόζεται στην απλοποιημένη διαδικασία.
9. Τέλος σύμφωνα με το άρθρο 152 ΠτΚ «οι κατ'ιδίαν πράξεις της διαδικασίας του δημόσιου πλειστηριασμού που ενεργείται για την εκποίηση της περιουσίας του οφειλέτη είτε ως συνόλου είτε των κατ'ιδίαν περιουσιακών του στοιχείων, προσβάλλονται από καθέναν που έχει έννομο συμφέρον με ανακοπή που ασκείται ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου». Ακόμη κατά το άρθρο 161 ΠτΚ «εντός δέκα (10) ημερών από την επομένη της τελευταίας χρονολογικά δημοσίευσης της ανακοίνωσης περί της σύνταξης του πίνακα διανομής, οποιοσδήποτε δικαιολογεί έννομο συμφέρον, μπορεί να ασκήσει κατά του πίνακα διανομής ανακοπή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου για λόγους που αναφέρονται στην κατάταξη των πιστωτών».⁶⁹ Αντιθέτως, στην απλοποιημένη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 163 ΠτΚ, οι ανακοπές κατά της εκτελεστικής διαδικασίας και κατά του πίνακα κατάταξης των πιστωτών ασκούνται κατά της πράξης του εισηγητή.

⁶⁸ Πτωχευτικό δίκαιο, Ευάγγελος Εμμ. Περάκης, Τρίτη έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη

⁶⁹ Πολυκώδικας, Λίλα Καρατζά, 50^η Έκδοση, Νομική βιβλιοθήκη

VI. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΕΝΝΟΜΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Η σημασία της πτώχευσης σ' ένα σύγχρονο σύστημα δικαίου αυξάνει διαρκώς. Οι διακυμάνσεις της οικονομίας, οι σύγχρονες μορφές πιστοδότησης, οι νέες αντιλήψεις της κοινωνική πολιτικής, η επέκταση των επιχειρηματικών κινδύνων, αλλά και άλλοι παράγοντες εξαρτούν σε μεγάλο βαθμό την εξέλιξη της προβληματικής του πτωχευτικού δικαίου. Η μακρονομική θεώρηση της πτώχευσης προσθέτει στο φαινόμενο τις διεθνείς του διαστάσεις. Η αλληλεξάρτηση των οικονομιών και η διεθνής «κυκλοφορία» των πτωχεύσεων είναι κοινός τόπος σήμερα. Άλλωστε το μέλλον του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου δεν μπορεί να ειπωθεί αποσυνδεδεμένο από την ενωσιακή νομοθετική παραγωγή. Είναι κοινή διαπίστωση ότι η ρύθμιση των μικρού μεγέθους πτωχεύσεων συνιστά εκλογίκευση του πτωχευτικού δικαίου διότι εκτός του προφανούς, πέρα δηλαδή από την επιζητούμενη οικονομία χρόνου και εξόδων, επιτυγχάνεται ανετότερα η λειτουργική αξιοποίηση της μεγάλης πτώχευσης, δηλαδή η πλήρης ανάπτυξη της κοινής διαδικασίας στις περιπτώσεις εκείνες που αξιώνουν τη μέγιστη απόδοση των συνεπειών της.

Η ειδική αυτή αντιμετώπιση των μικροπρωχεύσεων δεν είναι άγνωστη στη σύγχρονη νομοθετική ρύθμιση αλλοδαπών δικαίων⁷⁰. Το ζήτημα των απλοποιημένων διαδικασιών πτώχευσης στα κύρια ευρωπαϊκά δίκαια αναδεικνύει, παρ' όλες τις ενδιαφέρουσες επιμέρους διαφοροποιήσεις τους, ένα κοινό μέλημα για ελάφρυνση της πτωχευτικής διαδικασίας στις περιπτώσεις εκείνες όπου ούτε ο οικονομικός αντίκτυπος από την αφερεγγυότητα του οφειλέτη, στη βάση των επιλεγμένων από κάθε δίκαιο κριτηρίων υπαγωγής, αξιολογείται ως σημαντικός (με εξαίρεση το γαλλικό δίκαιο), ούτε η κυρωτική ενέργεια της πτώχευσης, σε όποιο μέτρο επιτελείται, κρίνεται άξια να εκδηλωθεί. Στο αγγλικό μάλιστα δίκαιο η ελάφρυνση της πτώχευσης επιχειρείται δια μέσου της αποτροπής της, δηλαδή του προληπτικού συμβιβασμού ακόμα και με πρωτοβουλία του δικαστηρίου που εκδηλώνεται παρ' όλο που εκκρεμεί, και μάλιστα επειδή εκκρεμεί, ενώπιόν του αίτηση του οφειλέτη για υπαγωγή του στη διαδικασία της bankruptcy⁷¹. Η έννοια της μικροπρωχευσης κυριολεκτείται στο ιταλικό και το γερμανικό δίκαιο κατά το ότι στο μεν πρώτο εφαρμόζεται για τη διαχείριση ευτελούς

⁷⁰ Βλ. σελ 38 επ: ιταλικό, γαλλικό, γερμανικό, αγγλικό

⁷¹ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.221

παθητικού εμπόρου, στο δε γερμανικό δίκαιο κινείται κατά μικροφειλέτη, ιδιώτη ή μικρεμπόρου, ο οποίος δεν ασκεί καθόλου ή ασκεί μια ελάχιστη οικονομική δραστηριότητα χωρίς εγκατάσταση. Η έννοιά της ανιχνεύεται και στο αγγλικό δίκαιο εκδηλούμενη είτε ως αναγκαστική υποβολή του οφειλέτη σε αποτρεπτική αιτηθείσας μικροπτώχευσης διαδικασία συμβιβασμού είτε στη μορφή της απλουστευμένης διαχείρισης περιουσίας στο πλαίσιο μικροπτώχευσης. Το γαλλικό δίκαιο, ακολουθώντας μοναχική πορεία, ανάγει την απλοποιημένη διαδικασία σε τρέχουσα διαδικασία δικαστικής ανόρθωσης επιχειρήσεων. Μεγέθους μικροπτώχευσης συνήθως είναι και η διαδικασία διαχείρισης της αστικής αφερεγγυότητας που οργανώνεται, στο πρότυπο της πτώχευσης, σε περιπτώσεις υπερχρέωσης ιδιωτών⁷².

Τέλος, όλα τα δίκαια στα οποία τίθεται σχετικώς το ζήτημα συμπίπτουν ως προς το ότι για την εφαρμογή απλοποιημένης πτωχευτικής διαδικασίας ή την μη υπαγωγή οφειλέτη σε πτώχευση ή την υποβολή του σε διαδικασία εκούσιου συμβιβασμού, κατά περίπτωση, η ιδιότητα μικρεμπόρου δεν καταφάσκει προκειμένου για εταιρίες ακόμα και στην υπόθεση που έχουν μέγεθος μικρεμπόρου. Εξάλλου σε ρύθμιση ιδιώτη μικροφειλέτη μπορεί να υπαχθεί και ο μικρέμπορος. Έτσι, εκτός από το γερμανικό δίκαιο το οποίο μεταχειρίζεται ομοιόμορφα τον καταναλωτή με τον μικρέμπορο ως προς την πτώχευσή τους, στο παράδειγμα του αμερικανικού δικαίου η απλοποιημένη διαδικασία ρύθμισης των οφειλών ιδιώτη μικροφειλέτη με τακτικό εισόδημα είναι προσιτή και σε μικρέμπορους εφόσον, και εδώ, ασκούν ατομική επιχείρηση αντίστοιχου μεγέθους⁷³.

1. Το ζήτημα στο ιταλικό πτωχευτικό δίκαιο

Γενικό κριτήριο υπαγωγής είναι η ουσιαστική προϋπόθεση κάθε πτώχευσης, δηλαδή η αναγκαία συνδρομή της εμπορικής ιδιότητας του οφειλέτη. Ειδικό κριτήριο υπαγωγής σε απλοποιημένη πτωχευτική διαδικασία είναι τα οικονομικά μεγέθη του οφειλέτη μετρούμενα κατά το ύψος του παθητικού⁷⁴. Ενδιαφέρον σημείο της ιταλικής ρύθμισης είναι η απαλλαγή των μικρού μεγέθους εμπόρων από την πτώχευση. Οι

⁷² Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.212

⁷³ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.222

⁷⁴ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.212

απαιτήσεις των πιστωτών τους ικανοποιούνται με προσφυγή σε άλλες εξωπτωχευτικές διαδικασίες.⁷⁵

Προισχύσαν δίκαιο

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ιταλικού Πτωχευτικού Κώδικα, οι μικρέμποροι δεν υπόκεινται σε πτώχευση. Ως μικρέμποροι θεωρούνται κατά το άρθρο 2083 του ιταλικού Αστικού Κώδικα, οι μικρού μεγέθους αγρότες, χειροτέχνες, λιανοπωλητές και άλλοι επαγγελματίες που ασκούν οικογενειακή επιχείρηση. Ωστόσο σε καμία περίπτωση δεν θεωρούνται μικρού μεγέθους έμποροι οι εμπορικές εταιρίες, όσον αφορά την απαλλαγή τους από την πτώχευση, αλλά υπάγονται κανονικά στις πτωχευτικές διαδικασίες.

Κατά τα άρθρα 155 επ. του ιταλικού Πτωχευτικού Κώδικα, στη συνοπτική διαδικασία υπάγονται οι έμποροι των οποίων το παθητικό δεν υπερβαίνει το νομίμως καθορισμένο ελάχιστο όριο των 1.500.000 λιρετών. Εάν όμως κατά την εξέλιξη της συνοπτικής διαδικασίας διαπιστωθεί ότι το ύψος του παθητικού υπερβαίνει το παραπάνω ελάχιστο όριο, το δικαστήριο διατάσσει τη συνέχιση της πτώχευσης κατά τη διαδικασία του κανόνα. Τα βασικά σημεία της συνοπτικής διαδικασίας είναι τα ακόλουθα:

- Οι εξουσίες του εισηγητή δικαστή μπορούν να ανατεθούν σε τοπικό δικαστή.
- Ο διορισμός εκπροσώπων των δανειστών και η επίθεση των σφραγίδων είναι προαιρετικά στοιχεία της συνοπτικής διαδικασίας.
- Με επιμέλεια του συνδίκου συντάσσεται κατάσταση του παθητικού με βάση τα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης, τις δηλώσεις του οφειλέτη και πληροφορίες που περιέχονται σε γνώση του συνδίκου. Η κατάσταση αυτή με όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα διαβιβάζεται στο δικαστή ο οποίος την καθιστά εκτελεστή με πράξη του. Η κατάσταση του παθητικού με την πράξη του δικαστή κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου όπου οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να λάβει σχετικώς γνώση. Αποφεύγεται έτσι η διαδικασία αναγγελίας και επαλήθευσης των πιστώσεων.
- Οι ενδιαφερόμενοι πιστωτές ειδοποιούνται ατομικώς, με επιμέλεια του συνδίκου, με συστημένη επιστολή εντός 3 ημερών από την

⁷⁵ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.221

κατάθεση της κατάστασης στη γραμματεία κατά τα παραπάνω. Τυχόν παραλειφθέντες πιστωτές ή πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις υπολείπονται του ποσού που αναφέρεται στην κατάσταση του παθητικού μπορούν εντός 15 ημερών από την παραπάνω κατάθεση να προβάλλουν αντιρρήσεις ενώπιον του δικαστή. Σε περίπτωση που οι αντιρρήσεις δεν αρθούν φιλικώς η τύχη τους κρίνεται στο ακροατήριο.

- Ο οφειλέτης μπορεί να υποβάλλει πρόταση συμβιβασμού. Πρόκειται για πτωχευτικό συμβιβασμό καταρτιζόμενο εντός του πλαισίου κηρυγμένης συνοπτικής διαδικασίας πτώχευσης και όχι για συμβιβασμό προληπτικού χαρακτήρα.⁷⁶

Ισχύον δίκαιο

Ο ιταλικός νόμος 3/2012 διέπει τις διαδικασίες εκκαθάρισης αφερεγγυότητας και αναδιοργάνωσης των οφειλετών και μικρών επιχειρήσεων οι οποίες δεν μπορούν να υπαχθούν στις κοινές διαδικασίες. Η διαδικασία αυτή δεν μπορεί να ενεργοποιηθεί από τους πιστωτές ή τον εισαγγελέα. Τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας είναι παρόμοια με αυτά της πτωχευτικής εκκαθάρισης αλλά δεν υπάρχουν εξουσίες αποφυγής του παραλήπτη ή κανόνες σχετικά με τις εκκρεμείς συμβάσεις.

Οι οφειλέτες που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα (είτε πρόκειται για φυσικά πρόσωπα είτε για νομικά πρόσωπα) υπόκεινται σε εκκαθάριση λόγω πτώχευσης εάν υπερβαίνουν οποιοδήποτε από τα κατωτέρω όρια σε τουλάχιστον ένα από τα τρία προηγούμενα έτη:

- Είχαν σε κάθε ένα από τα τρία φορολογικά έτη πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για πτώχευση, ή από την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας καθαρή θέση που δεν υπερέβαινε το ποσό των 300.000 ευρώ.
- Είχαν πραγματοποιήσει σε κάθε ένα από τα τρία φορολογικά έτη πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για πτώχευση ή από την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας ακαθάριστα έσοδα που δεν υπερέβαιναν το ποσό των 200.000 ευρώ.
- Έχουν χρέη, ακόμη και αν δεν έχουν καταστεί ακόμη ληξιπρόθεσμα, που δεν υπερβαίνουν το ποσό των 500.000 ευρώ.

⁷⁶ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.213-214

Τα όρια που προβλέπονται ανωτέρω μπορούν να αναπροσαρμόζονται κάθε τρία έτη μέσω της έκδοσης διατάγματος του Υπουργού Δικαιοσύνης, με βάση το μέσο όρο των διακυμάνσεων της ISTAT, με δείκτη τις τιμές κατανάλωσης για οικογένειες και των blue-and white-collar εργαζομένων κατά την περίοδο αναφοράς.

Οι οφειλέτες που δεν πληρούν τα ανωτέρω όρια μπορούν να υπαχθούν στην απλοποιημένη διαδικασία εκκαθάρισης που διέπεται από το ν.3/2012 ως μικρές επιχειρήσεις.

Οι οφειλέτες που είναι επιλέξιμοι για την απλοποιημένη διαδικασία εκκαθάρισης βάσει του νόμου 3/2012 (μικρές επιχειρήσεις και καταναλωτές) είναι επιλέξιμοι και για τις απλουστευμένες διαδικασίες εξυγίανσης που διέπονται από τον ίδιο νόμο.⁷⁷

2. Το ζήτημα στο γαλλικό πτωχευτικό δίκαιο

Όπως προαναφέρθηκε γενικό κριτήριο υπαγωγής σε απλοποιημένη πτωχευτική διαδικασία είναι η ουσιαστική προϋπόθεση κάθε πτώχευσης, δηλαδή η αναγκαία συνδρομή της εμπορικής ιδιότητας του οφειλέτη. Ωστόσο, το κριτήριο αυτό κατ' εξαίρεση υποχωρεί στο γαλλικό δίκαιο προκειμένου για τα νομικά πρόσωπα που υπόκεινται στις πτωχευτικές διαδικασίες ανεξαρτήτως εμπορικής ιδιότητας. Ειδικό κριτήριο υπαγωγής είναι τα οικονομικά μεγέθη του οφειλέτη μετρούμενα κατά τις διαστάσεις της επιχείρησης⁷⁸.

Προισχύσαν δίκαιο

Στην προισχύσασα πτωχευτική διαδικασία του 1967 οι διαστάσεις της επιχείρησης αποτελούσαν προϋπόθεση απλώς και μόνο για την κίνηση της διαδικασίας της προσωρινής αναστολής των διώξεων. Στη διαδικασία αυτή υπάγονταν οι επιχειρήσεις εκείνες των οποίων η διάλυση θα μπορούσε να πλήξει σοβαρώς την εθνική ή τοπική οικονομία. Αντιθέτως οι διαδικασίες της δικαστικής ανόρθωσης και εκκαθάρισης, δηλαδή οι κατά κυριολεξία πτωχευτικές διαδικασίες, διεξάγονταν ομοιόμορφα, αδιαφόρως μεγέθους των επιχειρήσεων⁷⁹.

---

⁷⁷ Lexology, Restructuring and Insolvency in Italy

⁷⁸ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ. 212

⁷⁹ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ. 214-215

Η πτωχευτική νομοθεσία της 25/1/1985 διέκρινε δύο είδη πτωχευτικών διαδικασιών όσον αφορά τις διαστάσεις της επιχείρησης: το γενικό καθεστώς της δικαστικής ανόρθωσης και την απλοποιημένη διαδικασία δικαστικής ανόρθωσης. Αντιθέτως ομοιόμορφη είναι η διαδικασία δικαστικής εκκαθάρισης στην οποία υπάγονται οι επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους τους.

Στην απλοποιημένη διαδικασία δικαστικής ανόρθωσης υπάγονται τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που α) απασχολούν το πολύ 50 μισθωτούς και β) πραγματοποιούν κύκλο εργασιών κατώτερο των 20 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων, ποσό το οποίο είναι δυνατό να αναπροσαρμόζεται με διάταγμα ώστε να ακολουθεί τις νομισματικές διακυμάνσεις. Τα δύο αυτά κριτήρια απαιτείται να συντρέχουν αθροιστικώς κατά τον χρόνο που το δικαστήριο με απόφασή του κηρύσσει την έναρξη της διαδικασίας. Οι διαστάσεις της επιχείρησης έχουν ως αποτέλεσμα ότι το 95% των επιχειρήσεων υποβάλλονται στην απλοποιημένη διαδικασία πτώχευσης, και μόνο το 5% των επιχειρήσεων, λόγω υπέρβασης των προαναφερθέντων κριτηρίων υπάγονται στην πτωχευτική διαδικασία του κοινού δικαίου. Τα βασικά σημεία της απλοποιημένης διαδικασίας δικαστικής ανόρθωσης είναι τα ακόλουθα:

- Αρμόδιο δικαστήριο για την κίνηση της διαδικασίας είναι το δικαστήριο του τόπου εγκατάστασης της μικρής επιχείρησης.
- Η ταχύτητα της διαδικασίας επιτυγχάνεται με τον περιορισμό της διάρκειας της περιόδου παρατήρησης σε 4 μήνες ανανεώσιμη άπαξ μέχρι εξαντλήσεως συνολικού μέγιστου χρονικού διαστήματος 8 μηνών.
- Η απλούστευση της διαδικασίας επιχειρείται ιδίως με τη διατήρηση του οφειλέτη στη διοίκηση της επιχείρησης. Κατά κανόνα η κηρύττουσα την κίνηση της διαδικασίας απόφαση δεν διορίζει διαχειριστή. Ο οφειλέτης διατηρείται ως προς τη συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης καθόλη την κατά τα παραπάνω σύντομη διάρκεια της περιόδου παρατήρησης. Κατ' εξαίρεση το δικαστήριο μπορεί να διορίσει διαχειριστή είτε για λόγους επιφυλακτικότητας έναντι του οφειλέτη είτε για λόγους επαρκέστερης επεξεργασίας του σχεδίου ανόρθωσης της επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή ο οφειλέτης είτε στερείται της διαχείρισης και εκπροσωπείται από τον διαχειριστή είτε συνεπικουρείται από αυτόν.
- Στο τέλος της περιόδου παρατήρησης το δικαστήριο αποφασίζει στη βάση του σχεδίου ανόρθωσης τη διάσωση της επιχείρησης είτε

στη μορφή της συνέχισής της υπό τον ίδιο φορέα είτε σε εκείνη της μεταβίβασής της, διαφορετικά διατάσσει τη θέση της υπό εκκαθάριση.⁸⁰

Το παράδειγμα του γαλλικού νόμου Neiertz για τη διαχείριση της αφερεγγυότητας ιδιωτών λόγω υπερχρέωσης (ν.89-1010/31.12.1989)

Εδώ το ζήτημα της απλοποιημένης διαδικασίας εξετάζεται όχι σε σχέση προς το μέγεθος του οφειλέτη αλλά σε αποκλειστική αναφορά προς τη μη εμπορική ιδιότητά του. Το ζητούμενο δεν είναι η οργάνωση αστικής πτώχευσης προς όφελος των δανειστών καταναλωτή αλλά η ενεργοποίηση μηχανισμού απεμπλοκής ιδιωτών από υπερχρέωση στο πλαίσιο διοικητικού κυρίως χαρακτήρα διαδικασίας, συνήθως μεγέθους μικροπτώχευσης. Στη σχετική γαλλική νομοθετική ρύθμιση υφέρπει η ιδέα της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Αρχικά η διαδικασία ήταν πλησιέστερα στο πρότυπο της πτώχευσης και περιελάμβανε δύο επιμέρους διαδικασίες:

- Η διοικητικού χαρακτήρα διαδικασία κινείται αποκλειστικά με πρωτοβουλία του οφειλέτη.
- Η τυχόν αποτυχία της διοικητικής διαδικασίας εισήγαγε, με πρωτοβουλία της διοικητικής επιτροπής και ύστερα από σχετική αίτηση του οφειλέτη, μια δικαστική διαδικασία ενώπιον δικαστή που απέβλεπε στην ανόρθωση υπερχρεωμένων ιδιωτών, προς επίτευξη της οποίας διετάσσεται η προσωρινή αναστολή των διώξεων.

Στη συνέχεια με το ν.95-125/8.2.1995 και το διάταγμα 95-660/9.5.1995 η διαδικασία διαχείρισης της αστικής αφερεγγυότητας γίνεται ενιαία. Εξελίσσεται ενώπιον διοικητικής επιτροπής υπό την εποπτεία δικαστή. Δικαστική διαδικασία διακανονισμού οφειλών του προισχύσαντος δικαίου δεν προβλέπεται.

Στη διαδικασία υπάγονται τα καλής πίστεως φυσικά πρόσωπα τα οποία βρίσκονται σε προφανή αδυναμία αντιμετώπισης του συνόλου των απαιτητών και απαιτηθησομένων μη επαγγελματικών οφειλών τους. Τα νομικά πρόσωπα εξαιρούνται από την εφαρμογή της διαδικασίας ακόμα

⁸⁰ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ. 215-216

και όταν επιδιώκουν μη κερδοσκοπικό σκοπό. Για τη διαπίστωση της υπερχρέωσης υπολογίζονται μόνο οι μη επαγγελματικές οφειλές του ιδιώτη. Οι επαγγελματικές οφειλές δεν συνυπολογίζονται για την εφαρμογή της διαδικασίας, λαμβάνονται πάντως υπόψη κατά την επεξεργασία του σχεδίου ανόρθωσης. Η αξιολόγηση των στοιχείων του ενεργητικού του οφειλέτη γίνεται σε αναφορά προς το σύνολο της περιουσίας του. Έτσι έχει κριθεί σε επίπεδο γαλλικού ακυρωτικού ότι δεν πρόκειται για κατάσταση υπερχρέωσης όταν ο οφειλέτης μπορεί να διαθέσει ακίνητη περιουσία του για να εξυπηρετήσει τις μη επαγγελματικές οφειλές του. Για την αξιολόγηση του παθητικού συνυπολογίζονται κάθε είδους μη επαγγελματικές οφειλές δηλαδή όχι μόνο εκείνες προς πιστωτικά ιδρύματα αλλά και οι τρέχουσες οφειλές από μισθώματα, τιμολόγια κλπ. Η έννοια της υπερχρέωσης διαφοροποιείται από εκείνη της παύσης των πληρωμών στο μέτρο που η τελευταία αξιολογείται στη βάση της μόνιμης και γενικής αδυναμίας αντιμετώπισης απαιτητού και όχι απαιτηθησόμενου παθητικού. Η επίδειξη ή μη καλής πίστης του οφειλέτη πρέπει να επαληθεύεται κατά τον χρόνο σύναψης των συμβάσεων, ο αριθμός ή το μέγεθος των οποίων τον οδήγησαν σε κατάσταση υπερχρέωσης. Η καλή πίστη του οφειλέτη τεκμαίρεται.

Τα βασικά σημεία της διαδικασίας είναι τα ακόλουθα:

- Η διαδικασία αναπτύσσεται ενώπιον της διοικητικής επιτροπής του τύπου διαμονής του οφειλέτη, ειδάλλως του κυριότερου εκ των πιστωτών του.
- Η διαδικασία κινείται ύστερα από σχετική αίτηση του οφειλέτη η οποία, επί ποινή απαραδέκτου, πρέπει εκτός των άλλων να περιέχει στοιχεία σχετικά με την οικογενειακή κατάστασή του, μια συνοπτική αναφορά στα εισοδήματα και στα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της περιουσίας του καθώς και τα ονόματα και τις διευθύνσεις των πιστωτών του.
- Κύριο μέλημα της επιτροπής είναι η απόπειρα κατάρτισης ενός σχεδίου εκούσιου διακανονισμού οφειλών. Το σχέδιο εκούσιου διακανονισμού οφειλών καταρτίζεται στη βάση της ελευθερίας των συμβάσεων. Δεν πρόκειται για πτωχευτικό συμβιβασμό υποκείμενο σε δικαστική επικύρωση αλλά για ελευθέρως διαπραγματεύσιμη συμφωνία μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών του,

υπό την καθοδήγηση της επιτροπής, με περιεχόμενο κυρίως την παροχή προθεσμιών εξόφλησης ή την αναμόρφωση οφειλών, την μείωση απαιτήσεων ή την μείωση επιτοκίων ή την παύση της τοκοφορίας. Η διαδικασία κατάρτισης εκούσιου διακανονισμού οφειλών λήγει με την υπογραφή του σχετικού σχεδίου από τον οφειλέτη και τους πιστωτές και την εκτέλεσή του στη βάση της μεταξύ τους επιτευχθείσας συμφωνίας.

- Σε περίπτωση αποτυχίας της απόπειρας συμβιβασμού και ύστερα από σχετική αίτηση του οφειλέτη, εισάγεται ενώπιον της ίδιας επιτροπής η διαδικασία υπόδειξης μέτρων ανάλογων με εκείνα που εφαρμόζε ο εισηγητής δικαστής στο πλαίσιο της καταργηθείσας διαδικασίας δικαστικής αστικής ανόρθωσης του προισχύσαντος δικαίου. Οι υποδείξεις της επιτροπής έχουν το ίδιο περιεχόμενο με εκείνο του σχεδίου εκούσιου διακανονισμού οφειλών. Από τον χρόνο επικύρωσής τους με απόφαση του δικαστή μη υποκείμενη σε ένδικα μέσα, οι υποδείξεις της επιτροπής κηρύσσονται εκτελεστές και αντιτάσσονται κατά των πιστωτών που συμμετείχαν στη διαδικασία.
- Με αφορμή την προβολή αντιρρήσεων κατά των υποδείξεων της επιτροπής, ο δικαστής ενώπιον του οποίου φέρονται, μπορεί εντός των ορίων που τάσσει ο νόμος να καταστρώσει ένα σχέδιο απεμπλοκής του οφειλέτη από την κατάσταση αφερεγγυότητας, τροποποιώντας εν όλω ή εν μέρει τις υποδείξεις της επιτροπής ή υποδεικνύοντας άλλα μέτρα.
- Σύμφωνα με τη νομολογία του ανώτατου ακυρωτικού φαίνεται ότι οι πιστωτές υποχρεούνται να περιορίσουν τα καταδιωκτικά μέτρα που ανακτούν εντός των ορίων του σχεδίου ανόρθωσης. Ο οφειλέτης διατηρεί το δικαίωμα της εκ νέου πρόσβασης στη διαδικασία ανόρθωσης εάν μεταγενέστερα γεγονότα την δικαιολογούν⁸¹.

---

⁸¹ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.229-233

Ισχύον δίκαιο

Ο εμπορικός κώδικας του γαλλικού δικαίου αναφέρεται πλέον στα άρθρα 644/1-644/6 στην απλουστευμένη διαδικασία εκκαθάρισης. Για τις μικρές επιχειρήσεις η εκκαθάριση μπορεί να απλοποιηθεί με μία ταχύτερη και λιγότερο δαπανηρή διαδικασία απ' ότι η συμβατική εκκαθάριση.

Η απλουστευμένη διαδικασία ισχύει για τους ίδιους οφειλέτες που ισχύει και η κανονική διαδικασία της πτώχευσης. Ωστόσο η εφαρμογή της υπόκειται σε πρόσθετους όρους που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά της επιχείρησης. Ανάλογα με την κατάσταση της επιχείρησης, η απλοποιημένη εκκαθάριση μπορεί να είναι υποχρεωτική ή προαιρετική.

Η απλοποιημένη διαδικασία ανοίγει αυτόματα από το δικαστήριο, όταν συντρέχουν οι ακόλουθες 3 προϋποθέσεις:

- Το ενεργητικό της επιχείρησης δεν περιλαμβάνει ακίνητα.
- Το ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης δεν προσέλαβε ούτε ένα ή κανένα υπάλληλο κατά τη διάρκεια των 6 μηνών πριν από το άνοιγμα της διαδικασίας
- Το ποσό των υποθέσεων που αναλογούν στην επιχείρηση χωρίς φόρους είναι ίσο ή μικρότερο του ποσού των 300.000 ευρώ.

Προαιρετικά, το δικαστήριο μπορεί επίσης να ανοίξει μία απλουστευμένη διαδικασία όταν το ενεργητικό της επιχείρησης δεν περιλαμβάνει ακίνητα και αν:

- Το κατώτατο όριο ενός μισθού μειώνεται και παραμένουν λιγότεροι ή έως 5 μισθωτοί.
- Το ποσό των υποθέσεων που αναλογούν στην επιχείρηση χωρίς φόρους υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ αλλά παραμένει μικρότερο του ποσού των 750.000 ευρώ.

Η ροή της απλοποιημένης διαδικασίας εκκαθάρισης συνεχίζεται σε περίπτωση εκκαθάρισης του κοινού δικαίου, και παρέχει κάποιες διευκολύνσεις. Έτσι:

- Η διάρκεια της διαδικασίας δε θα πρέπει καταρχήν να είναι μεγαλύτερη από 15 μήνες.
- Ο εκκαθαριστής μπορεί ο ίδιος να προχωρήσει στην πώληση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων που ορίζονται από το δικαστήριο εντός 3 μηνών από την δικαστική εκκαθάριση.

- Ορισμένες μόνο απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από συμβάσεις εργασίας) υπόκεινται σε επαλήθευση.

Ένας επιχειρηματίας που αποστέλλει αίτηση για την κίνηση της διαδικασίας πτώχευσης στο δικαστήριο, μπορεί με την ευκαιρία αυτή να ζητήσει διαδικασία επαγγελματικής αποκατάστασης προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση των χρεών της επιχείρησης.⁸²

3. Το ζήτημα στο γερμανικό πτωχευτικό δίκαιο

Η εμπορική ιδιότητα, ως γενικό κριτήριο υπαγωγής σε πτώχευση, δεν απαιτείται να συντρέχει διότι, στον συζητούμενο χώρο δικαίου, σε πτωχευτικές διαδικασίες υπάγονται οι οφειλέτες ανεξαρτήτως συνδρομής ή μη τέτοιας ιδιότητας. Κριτήριο υπαγωγής είναι το μέγεθος του οφειλέτη μετρούμενο κατά το μέγεθος της ασκούμενης οικονομικής δραστηριότητάς του⁸³. Ενδιαφέρον σημείο της νέας γερμανικής ρύθμισης είναι ότι δι' αυτής επιζητείται η πρωτοβουλία του οφειλέτη η οποία εκδηλώνεται με την υποβολή αίτησης και σχεδίου ανόρθωσης με ανασταλτική μάλιστα ενέργεια επί προ-υποβληθείσας από πιστωτή αίτησης για πτώχευση του οφειλέτη. Χρήσιμη και με εξυγιαντική διάσταση φαίνεται, τέλος, η διαδικασία απλουστευμένης διανομής και η υπό προϋποθέσεις απαλλαγή του οφειλέτη από το υπόλοιπο των οφειλών του⁸⁴.

Προισχύσαν δίκαιο

Τα βασικά σημεία της διαδικασίας είναι τα ακόλουθα:

- Οι σχετικές ρυθμίσεις εφαρμόζονται σε φυσικά πρόσωπα που δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα ή ασκούν μια ελάχιστη οικονομική δραστηριότητα χωρίς εγκατάσταση.
- Η διαδικασία μπορεί να κινηθεί ύστερα από αίτηση του οφειλέτη ο οποίος υποβάλει στοιχεία σχετικά, μεταξύ άλλων, με την περιουσιακή κατάσταση και την έκταση του παθητικού του. Συνυποβάλλεται σχέδιο προτεινόμενης ανόρθωσης το οποίο εκπονεί ο οφειλέτης κατά την κρίση του, στο οποίο πρέπει να γίνεται αναφορά στην επίδραση της πρότασης σε τυχόν

⁸² Legifrance.gouv.fr, Le Service Public de la Diffusion du Droit, Article L-644/1-644/6

⁸³ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.217

⁸⁴ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.222

υφιστάμενες εμπράγματα ασφάλειες των πιστωτών. Εάν δεν προσκομιστούν πλήρως τα στοιχεία από τον αιτούντα οφειλέτη και παρέλθει άπρακτη η μηνιαία προθεσμία που τάσσεται προς τούτο από το δικαστήριο, τότε θεωρείται ότι ο οφειλέτης παραιτείται από την υποβληθείσα αίτηση.

- Σε περίπτωση που έχει υποβληθεί αίτηση πτώχευσης από μέρος πιστωτή, το δικαστήριο χορηγεί στον οφειλέτη τη δυνατότητα υποβολής δικής του αίτησης συνοδευόμενης από σχέδιο ανόρθωσης.
- Εντός μηνός από την υπό του δικαστηρίου επίδοση του σχεδίου ανόρθωσης και των άλλων στοιχείων στους πιστωτές, οι τελευταίοι μπορούν να διατυπώσουν απόψεις επί των υποβληθέντων στοιχείων και των προτάσεων ανόρθωσης. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του ενός μηνός, θεωρείται ότι οι πιστωτές αποδέχονται τα στοιχεία αυτά. Το σχέδιο ανόρθωσης έχει τις έννομες συνέπειες του δικαστικού συμβιβασμού. Στον αιτούντα οφειλέτη και στους πιστωτές επιδίδεται αντίγραφο του καθώς και αντίγραφο της επικυρωτικής απόφασης. Η προ-υποβληθείσα από πιστωτή αίτηση για κήρυξη του οφειλέτη σε κατάσταση πτώχευσης θεωρείται, από τον χρόνο της επικύρωσης, ανακληθείσα.
- Οι απαιτήσεις που δεν περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανόρθωσης ασκούνται κανονικά κατά του οφειλέτη. Μεταγενεστέρως γεννηθείσες απαιτήσεις δεν θίγονται.
- Σημαντική απλούστευση της πτωχευτικής διαδικασίας επέρχεται στην περίπτωση που, λόγω μη επικύρωσης του σχεδίου ανόρθωσης, το δικαστήριο συνεχίζει αυτεπαγγέλτως την ανασταλείσα συζήτηση της αίτησης για πτώχευση που υποβλήθηκε από πιστωτή. Η ελάφρυνση της πτωχευτικής διαδικασίας αφενός συνίσταται σε γενικές διαδικαστικές απλουστεύσεις σε σχέση με τη διαδικασία του κοινού δικαίου και αφετέρου σε δυνατότητα απλουστευμένης διανομής. Μετά από αίτηση του διαχειριστή, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να μη γίνει διάθεση της πτωχευτικής περιουσίας. Στην περίπτωση αυτή ζητείται από τον οφειλέτη να καταβάλει εντός ορισμένης προθεσμίας ορισμένο χρηματικό ποσό που ανταποκρίνεται στην αξία των στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας και το οποίο ο διαχειριστής διανέμει στους πτωχευτικούς πιστωτές.

- Η απόφαση επί αιτήσεως του οφειλέτη για την απαλλαγή του από το υπόλοιπο των οφειλών του εκδίδεται μετά την παρέλευση της προθεσμίας για την καταβολή στους πιστωτές του παραπάνω ορισμένου χρηματικού ποσού. Το δικαστήριο αρνείται την απαλλαγή του οφειλέτη ύστερα από αίτηση του πιστωτή, εάν το ποσό δεν έχει καταβληθεί μετά από παρέλευση μιας περαιτέρω προθεσμίας δύο εβδομάδων. Πριν από την έκδοση της απόφασης για απλοποιημένη διανομή ακούγονται σχετικώς οι πιστωτές.⁸⁵

Πάντως η έκταση εφαρμογής της γερμανικής ρύθμισης για την πτώχευση καταναλωτών και τις άλλες μικρές διαδικασίες φαίνεται η πλέον περιορισμένη στο μέτρο που καταλαμβάνει, εκτός από τους ιδιώτες, μόνο όσους ασκούν ελάχιστη οικονομική δραστηριότητα χωρίς εγκατάσταση⁸⁶.

Ισχύον δίκαιο

Στο γερμανικό πτωχευτικό δίκαιο εφαρμόζεται σήμερα το Δίκαιο Αφερεγγυότητας της 5^{ης} Οκτωβρίου του 1994 όπως τροποποιήθηκε τελευταία από το άρθρο 19 του νόμου της 20^{ης} Δεκεμβρίου του 2011. Στο κεφάλαιο 3 του ένατου μέρους του Δικαίου Αφερεγγυότητας περιγράφεται η απλοποιημένη διαδικασία αφερεγγυότητας.

Συγκεκριμένα στο άρθρο 311 του Κεφαλαίου 3 περιγράφεται η έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Σύμφωνα με αυτό αν υπάρχουν αντιρρήσεις στο σχέδιο για την εξόφληση των χρεών, οι οποίες δεν έχουν αντικατασταθεί από έγκριση του δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 309, οι διαδικασίες που αφορούν το άνοιγμα της διαδικασίας αφερεγγυότητας θα πρέπει να ανοιχτούν εξ αρχής.

Στο άρθρο 312 περιγράφονται οι ακόλουθες γενικές απλουστεύσεις της διαδικασίας:

- Οι δημόσιες ανακοινώσεις θα πρέπει να πραγματοποιούνται μέσω κάποιου αποσπάσματος. Το άρθρο 9 παρ.2 σχετικά με τη δημοσίευση και τις πρόσθετες εκδόσεις από το δικαστήριο δεν εφαρμόζεται. Όταν ξεκινούν οι διαδικασίες αφερεγγυότητας, σε αντίθεση με ότι ισχύει στο άρθρο 29, μόνο η επαλήθευση των απαιτήσεων θα πρέπει να καταγραφεί. Ενώ στο άρθρο 29

⁸⁵ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.217-218

⁸⁶ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.222

καταγράφεται εκτός από την επαλήθευση των απαιτήσεων και η συνέλευση των πιστωτών. Αν οι διαδικασίες ξεκίνησαν ύστερα από αίτηση του οφειλέτη, η περίοδος που αναφέρεται στο άρθρο 88 σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας από την πλευρά του πιστωτή, ορίζεται σε 3 μήνες.

- Οι διατάξεις σχετικά με το σχέδιο αναδιοργάνωσης (άρθρα 217-269) και της διαχείρισης της περιουσίας του οφειλέτη (άρθρα 270-285) δεν εφαρμόζονται.

Σύμφωνα με το άρθρο 314 παρ.1 τα καθήκοντα του συνδίκου της πτώχευσης πρέπει να αναληφθούν από τον διαχειριστή αφερεγγυότητας, όπως περιγράφεται στο άρθρο 292. Σε αντίθεση με το άρθρο 291 παρ.2, ο τελευταίος διορίζεται όταν ανοίγουν οι διαδικασίες αφερεγγυότητας. Τα άρθρα 56 έως 66 σχετικά με τον σύνδικο της πτώχευσης εφαρμόζονται αναλόγως.

Κατά την παρ.2 του άρθρου 314 δεν είναι ο διαχειριστής που έχει το δικαίωμα να προσβάλει τις συναλλαγές που αναφέρονται στα άρθρα 129 έως 147, αλλά κάθε πιστωτής της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε ο πιστωτής πρέπει να επιστραφούν πριν από τα έσοδα. Η συνέλευση των πιστωτών μπορεί να αναθέσει στον διαχειριστή ή στον πιστωτή να αμφισβητήσει τη συναλλαγή. Αν η συνέλευση των πιστωτών έχει αναθέσει σε έναν πιστωτή να αμφισβητήσει μια συναλλαγή, οποιαδήποτε έξοδα πραγματοποιηθούν από αυτόν πρέπει να καλυφθούν από την πτωχευτική περιουσία, εάν δεν μπορούν να καλυφθούν από τα έσοδα.

Η παρ.3 του ίδιου άρθρου προβλέπει ότι ο διαχειριστής δεν έχει δικαίωμα να διαθέσει αντικείμενα στα οποία υπάρχουν δεσμεύσεις ή άλλα ειδικά δικαιώματα. Ο πιστωτής έχει το δικαίωμα διάθεσης. Η παρ.2 του άρθρου 173 εφαρμόζεται αναλόγως.

Τέλος στο άρθρο 315 περιγράφεται η διαδικασία της απλοποιημένης διανομής. Σύμφωνα με την παρ.1 μετά από αίτηση του διαχειριστή, το πτωχευτικό δικαστήριο διατάσσει την άρση της διάθεσης της πτωχευτικής περιουσίας, είτε εν όλω είτε εν μέρει. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να αναθέσει στον οφειλέτη να καταβάλει το ποσό στον διαχειριστή εντός προθεσμίας που ορίζεται από το δικαστήριο, σύμφωνα με την αξία των περιουσιακών στοιχείων που θα έπρεπε να διανεμηθεί στους πιστωτές της πτώχευσης. Η εντολή δεν θα πρέπει να δοθεί εάν η διάθεση της πτωχευτικής περιουσίας φαίνεται να είναι απαραίτητη, ιδιαίτερα προς το συμφέρον των πιστωτών. Οι πιστωτές θα πρέπει να ακουστούν πριν από την απόφαση κατά την

παρ.2.

Η παρ.3 του εν λόγω άρθρου αναφέρει ότι η απόφαση σχετικά με την αίτηση εκ μέρους του οφειλέτη για την απαλλαγή της υπολειπόμενης οφειλής που πρέπει να χορηγηθεί (βλ. άρθρα 289 έως 291) δε θα πρέπει να ληφθεί μέχρι τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 289. Κατόπιν αιτήματος ενός εκ των πιστωτών, το δικαστήριο αρνείται να χορηγήσει απαλλαγή του εναπομένοντος χρέους, εάν το ποσό που πρέπει να καταβληθεί, δεν έχει καταβληθεί ακόμη και μετά τη λήξη της περαιτέρω προθεσμίας των 2 εβδομάδων που έχει δοθεί από το δικαστήριο, με αναφορά στη δυνατότητα της μη χορήγησης απαλλαγής του υπολειπόμενου χρέους. Ο οφειλέτης πρέπει να ακουστεί πριν τη λήψη της απόφασης.⁸⁷

4. Το ζήτημα στο αγγλικό πτωχευτικό δίκαιο

Ομοίως, η εμπορική ιδιότητα, ως γενικό κριτήριο υπαγωγής σε πτώχευση, δεν απαιτείται να συντρέχει διότι, στον συζητούμενο χώρο δικαίου, σε πτωχευτικές διαδικασίες υπάγονται οι οφειλέτες ανεξαρτήτως συνδρομής ή μη τέτοιας ιδιότητας. Κριτήριο υπαγωγής είναι το μέγεθος του οφειλέτη μετρούμενο κατά τη συνδρομή της ιδιότητας του οφειλέτη ως ατομική επιχείρηση.⁸⁸ Στο αγγλικό δίκαιο η ελάφρυνση της πτώχευσης επιχειρείται δια μέσου της αποτροπής της, δηλαδή του προληπτικού συμβιβασμού ακόμα και με πρωτοβουλία του δικαστηρίου που εκδηλώνεται παρ' όλο που εκκρεμεί, και μάλιστα επειδή εκκρεμεί, ενώπιόν του αίτηση του οφειλέτη για υπαγωγή του στη διαδικασία της πτώχευσης.⁸⁹ Για το αγγλικό πτωχευτικό δίκαιο όπως και για το γερμανικό, η διαχείριση της αφερεγγυότητας οργανώνεται αδιαφόρως του εμπορικού ή μη χαρακτήρα της. Εδώ η ικανοποίηση των πιστωτών είναι, κατά περίπτωση, ικανοποίηση είτε από εμπορική περιουσία είτε από εισόδημα.⁹⁰

⁸⁷ Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz, Insolvency Statute, Guide to Law Online

⁸⁸ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.217

⁸⁹ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.221

⁹⁰ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.222

Προισχύσαν δίκαιο

Η δυνατότητα προσφυγής των οφειλετών φυσικών προσώπων σε κατάρτιση εκούσιου συμβιβασμού και το συνεπαγόμενο όφελος από την παράκαμψη της τυπικής πτωχευτικής διαδικασίας αποτέλεσαν καθοριστικά στοιχεία για την πτωχευτική νομοθεσία του 1986. Πράγματι οι εκούσιοι συμβιβασμοί (voluntary arrangements) μπορεί βεβαίως να μην αποτελούν απλοποιημένες μορφές πτωχευτικής διαδικασίας, είναι όμως προληπτικοί συμβιβασμοί εύκαμπτης και σύντομης διαδικασίας έτσι ώστε να επιτυγχάνεται οικονομία χρόνου και χρημάτων⁹¹.

Τα βασικά σημεία σχετικά με την απευθείας υπαγωγή του οφειλέτη στη διαδικασία κατάρτισης εκούσιου συμβιβασμού της διαδικασίας είναι τα ακόλουθα:

- Ο οφειλέτης προετοιμάζει μια ενότητα προτάσεων. Κύριο αντικείμενο των προτάσεων αυτών είναι, μεταξύ άλλων, μία πρώτη καταγραφή αφενός των περιουσιακών στοιχείων που διατίθενται από τον οφειλέτη, αφετέρου της φύσης και του ύψους του παθητικού καθώς και του τρόπου κατά τον οποίο ο οφειλέτης προτίθεται να το εξυπηρετήσει με πνεύμα συμβιβαστικό. Εάν ο οφειλέτης είναι έμπορος, στοιχείο των προτάσεων συνιστά και η περιγραφή του τρόπου κατά τον οποίο προτείνεται η άσκηση της εμπορικής επιχείρησής του κατά τη διάρκεια του συμβιβασμού.
- Ο οφειλέτης υποβάλει στο δικαστήριο αίτηση για έκδοση προσωρινής διαταγής η οποία ως κύριο αποτέλεσμα έχει την αποφυγή κήρυξης ή την αποτροπή συνέχισης πτωχευτικής διαδικασίας κατά του οφειλέτη καθώς και την αναστολή άλλων καταδιωκτικών μέτρων εκτός εάν το δικαστήριο επιτρέψει διαφορετικά.
- Διορίζεται διαχειριστής, ο ρόλος του οποίου συνίσταται στην περαιτέρω επεξεργασία των προτάσεων του οφειλέτη, στη σύνταξη σχετικής έκθεσης προς το δικαστήριο και στη σύγκληση των πιστωτών σε συνέλευση.
- Η εγκριτική απόφαση της συνέλευσης των πιστωτών λαμβάνεται με πλειοψηφία μεγαλύτερη των $\frac{3}{4}$ των απαιτήσεων. Ο εγκεκριμένος συμβιβασμός γνωστοποιείται στο δικαστήριο και δεσμεύει όλους τους πιστωτές στους οποίους είχε εγκαίρως

⁹¹ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.219

γνωστοποιηθεί. Ο διαχειριστής ασκεί πλέον εξουσία επιβλέποντος την εκτέλεση του συμβιβασμού.

- Μη τήρηση των υποχρεώσεων του οφειλέτη που πηγάζουν από τον εκούσιο συμβιβασμό ή επίδειξη παραπλανητικής συμπεριφοράς από μέρους του έτσι ώστε να υπαχθεί στο καθεστώς κατάρτισης εκούσιου συμβιβασμού ή να επιτύχει την έγκρισή του από τη συνέλευση των πιστωτών, αποτελούν περιστατικά κήρυξης του σε κατάσταση πτώχευσης.

Τα βασικά σημεία σχετικά με την υποβολή του οφειλέτη στη διαδικασία εκούσιου συμβιβασμού με πρωτοβουλία του δικαστηρίου είναι τα ακόλουθα:

- Κατά τη συζήτηση της αίτησης που υποβάλει ο οφειλέτης για να υπαχθεί στην πτωχευτική διαδικασία, το δικαστήριο ενδέχεται να κρίνει προσφορότερη την υποβολή του αιτούντος οφειλέτη στη διαδικασία κατάρτισης εκούσιου συμβιβασμού με τους πιστωτές του. Το δικαστήριο υποχρεούται πράγματι να μετατρέψει την αιτούμενη από τον οφειλέτη πτωχευτική διαδικασία σε προληπτική της πτώχευσης διαδικασία εφόσον α) πρόκειται για μικρού μεγέθους πτώχευση και β) κατά την τελευταία πενταετία πριν από το χρόνο υποβολής της αίτησης του οφειλέτη για πτώχευση, ο οφειλέτης δεν είχε κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης ή έρθει σε οποιονδήποτε συμβιβασμό με πιστωτές του. Με απόφασή του το δικαστήριο διορίζει έναν εμπειρογνώμονα σε θέματα πτώχευσης για να διερευνήσει την πιθανότητα κατάρτισης εκούσιου συμβιβασμού. Στη βάση της έκθεσης που συντάσσει ο εμπειρογνώμονας, το δικαστήριο είτε εκδίδει προσωρινή διαταγή για να διευκολύνει την εξέλιξη της συμβιβαστικής διαδικασίας, είτε κηρύσσει την πτώχευση του αιτούντος οφειλέτη.
- Και αν ακόμη δεν ευδοιωθεί η υπό του δικαστηρίου διατασσομένη απόπειρα συμβιβασμού, το μικρό μέγεθος της πτώχευσης δεν αφήνει ανεπηρέαστη την εξέλιξη της κηρυγμένης πλέον πτωχευτικής διαδικασίας. Με τις ίδιες προϋποθέσεις υπό τις οποίες το δικαστήριο κινεί τη διαδικασία κατάρτισης εκούσιου συμβιβασμού αντί εκείνης της πτώχευσης, εκδίδεται απόφαση για συνοπτική διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας.
- Σε κάθε περίπτωση κριτήριο αξιολόγησης του μικρού μεγέθους της πτώχευσης για την εφαρμογή των παραπάνω διαδικασιών είναι το σχετικώς χαμηλό ύψος του συνόλου των μη ασφαλισμένων

απαιτήσεων των πτωχευτικών πιστωτών έναντι του οφειλέτη τους.⁹²

Συνεπώς στο αγγλικό δίκαιο η ελάφρυνση της πτώχευσης επιχειρείται δια μέσου της αποτροπής της, δηλαδή του προληπτικού συμβιβασμού ακόμα και με πρωτοβουλία του δικαστηρίου που εκδηλώνεται παρ' όλο που εκκρεμεί ενώπιόν του αίτηση του οφειλέτη για υπαγωγή στη διαδικασία της πτώχευσης.⁹³

Ισχύον δίκαιο

Στο παρόν θα γίνει αναφορά στους κανόνες του δικαίου της αφερεγγυότητας του αγγλικού πτωχευτικού δικαίου όπως ισχύουν από τον Απρίλιο του 2017 και συγκεκριμένα στους ατομικούς εκούσιους συμβιβασμούς (individual voluntary arrangements).

Ένα IVA είναι μια συμφωνία που γίνεται με τους πιστωτές για να εξοφληθούν τα χρέη του οφειλέτη σε ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα και είναι μία επιλογή που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εξοφληθούν τα χρέη του οφειλέτη. Πρόκειται για μια τυπική, νομική λύση χρέους. Αυτό σημαίνει ότι έχει εγκριθεί από το δικαστήριο και οι πιστωτές πρέπει να επιμείνουν σε αυτό. Ένα IVA είναι μια μορφή πτώχευσης, αλλά είναι διαφορετική από τη χρεοκοπία. Ένα IVA πρέπει να συσταθεί από ένα ειδικευμένο άτομο, που ονομάζεται σύνδικος πτωχεύσεως. Αυτός συνήθως θα είναι ένας δικηγόρος ή λογιστής. Ο σύνδικος πτωχεύσεως θα χρεώσει μια αμοιβή για το IVA. Μέσος όρος αμοιβών είναι περίπου £ 5.000. Ο σύνδικος πτωχεύσεως ασχολείται με τους πιστωτές καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του IVA.

Αρχικά μια πρόταση για εκούσιο συμβιβασμό θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία: α) τον προσδιορισμό του οφειλέτη, β) να εξηγείται γιατί ο οφειλέτης επιθυμεί τον εκούσιο συμβιβασμό, γ) να εξηγείται γιατί οι πιστωτές αναμένεται να συμφωνήσουν σε έναν εκούσιο συμβιβασμό και, δ) η πρόταση θα πρέπει να πιστοποιηθεί και να χρονολογηθεί από τον οφειλέτη.

Η πρόταση μπορεί να τροποποιηθεί με συμφωνία του υποψηφίου εγγράφως ανά πάσα στιγμή μέχρι την υποβολή της έκθεσης στο δικαστήριο ή την υποβολή της έκθεσης του υποψηφίου στους πιστωτές.

⁹² Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.219-221

⁹³ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.221

Η πρόταση πρέπει να αναφέρει τα ακόλουθα εφόσον είναι γνωστά στον οφειλέτη: 1)τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη με την εκτίμηση των αντίστοιχων τιμών τους, τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι επιφορτισμένα με κάποιο βάρος και την έκταση του βάρους, τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία θα αποκλειστούν από τη διαδικασία του εκούσιου συμβιβασμού και τα στοιχεία του κάθε ακινήτου που θα συμπεριληφθούν στον εκούσιο συμβιβασμό το οποίο δεν ανήκει στον οφειλέτη καθώς και λεπτομέρειες για το ποιος κατέχει τέτοια περιουσία και τους όρους υπό τους οποίους θα είναι διαθέσιμο για την ένταξη, 2)το είδος και το ύψος των υποχρεώσεων του οφειλέτη, τον τρόπο με τον οποίο οι υποχρεώσεις του οφειλέτη θα ικανοποιούνται, τροποποιούνται, αναβάλλονται ή με άλλο τρόπο αντιμετωπίζονται μέσω του εκούσιου συμβιβασμού και ειδικά πώς θα αντιμετωπίζονται οι προνομιούχοι πιστωτές ή οι πιστωτές που ισχυρίζονται ότι είναι πιστωτές, ή οι πιστωτές οι οποίοι είναι συνεργάτες του οφειλέτη, ή ο οφειλέτης που δεν είναι υποκείμενος σε πτώχευση ή είναι υποκείμενος σε πτώχευση, 3)τις αμοιβές και τα έξοδα του υποψηφίου, 4)πληροφορίες επικοινωνίας για τον επόπτη της υπόθεσης, επιβεβαίωση ότι ο επόπτης έχει τα απαιτούμενα προσόντα να ενεργεί ως σύνδικος πτώχευσης σε σχέση με τον οφειλέτη καθώς και το όνομα του επαγγελματικού προσώπου από το οποίο πηγάζει η άδεια του διαχειριστή, τον τρόπο με τον οποίο θα υπολογίζονται οι αμοιβές και τα έξοδα του διαχειριστή, οι δραστηριότητες που θα πρέπει να αναληφθούν από τον διαχειριστή, μία δήλωση για το αν οι πράξεις που γίνονται σε σχέση με τον εκούσιο συμβιβασμό μπορούν να γίνουν όπου προτείνεται με δύο ή περισσότερους διαχειριστές, 5)τις εγγυήσεις ή προτεινόμενες εγγυήσεις που έχουν δοθεί είτε για τα χρέη του οφειλέτη είτε για τους σκοπούς της διαδικασίας του εκούσιου συμβιβασμού, 6)την προτεινόμενη διάρκεια της διαδικασίας του εκούσιου συμβιβασμού καθώς και τις προτεινόμενες ημερομηνίες των διανομών στους πιστωτές και την εκτίμηση των ποσών που τους αναλογούν, 7)το είδος της διαδικασίας, 8)το πώς θα διεξαχθεί η επιχειρηματική δραστηριότητα του οφειλέτη εάν αυτός έχει κάποιου είδους επιχείρηση, 9)οι περαιτέρω πιστωτικές διευκολύνσεις για τον οφειλέτη και με ποιο τρόπο θα εξοφληθούν τα χρέη του, 10)η διαχείριση των κεφαλαίων που προκύπτουν και συγκεκριμένα τον τρόπο με τον οποίο τα κεφάλαια που διατηρούνται για το σκοπό του εκούσιου συμβιβασμού επενδύονται ή χρησιμοποιούνται για εκκρεμείς διανομές στους πιστωτές ή πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται τα κεφάλαια που κατέχονται για το σκοπό της πληρωμής των πιστωτών, και πώς θα εξεταστεί ο ισχυρισμός οποιουδήποτε ατόμου που δεσμεύεται από τη

διαδικασία του εκούσιου συμβιβασμού, 11) τυχόν άλλη πρόταση σε σχέση με τον οφειλέτη που έχει υποβληθεί μέσα σε 24 μήνες πριν την ημερομηνία υποβολής της πρότασης στον υποψήφιο και, 12) κάθε άλλο θέμα το οποίο ο οφειλέτης θεωρεί κατάλληλο προκειμένου να οδηγήσει τους πιστωτές να καταλήξουν σε τεκμηριωμένη απόφαση σε σχέση με την πρόταση.

Στη συνέχεια ανακοινώνεται η συναίνεση του υποψηφίου. Ο υποψήφιος που συγκατατίθεται να δράσει πρέπει να αποστείλει ειδοποίηση της ανακοίνωσης στον οφειλέτη το συντομότερο δυνατόν αφού η πρόταση έχει υποβληθεί στον υποψήφιο. Η ειδοποίηση θα πρέπει να αναφέρει την ημερομηνία όπου ο υποψήφιος έλαβε την πρόταση.

Ακολούθως ο οφειλέτης θα πρέπει να υποβάλλει στον υποψήφιο τη δήλωση των υποθέσεων. Η δήλωση θα πρέπει να γίνει σε μια ημερομηνία όχι νωρίτερα από 2 εβδομάδες πριν από την ημερομηνία της πρότασης. Ωστόσο ο υποψήφιος μπορεί να επιτρέψει η δήλωση να γίνει σε μια ημερομηνία που είναι νωρίτερα από 2 εβδομάδες (αλλά όχι νωρίτερα από 2 μήνες) πριν από την ημερομηνία της πρότασης όπου αυτό είναι πιο εφικτό. Αν η δήλωση γίνει νωρίτερα ο υποψήφιος θα πρέπει να αιτιολογεί στην αναφορά του γιατί επιτράπηκε αυτή η ημερομηνία. Η δήλωση θα πρέπει να επικυρωθεί από μια δήλωση αληθείας του οφειλέτη. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτώχευσης και έχει ήδη παραδοθεί δήλωση υποθέσεων, ο οφειλέτης δεν χρειάζεται να υποβάλλει δήλωση υποθέσεων στον υποψήφιο, εκτός εάν ο υποψήφιος απαιτεί περαιτέρω δήλωση των υποθέσεων προκειμένου να συμπληρώσει ή να ενισχύσει την προηγούμενη.

Θα πρέπει να παραδοθεί στους πιστωτές οποιαδήποτε αίτηση που παραλείπει πληροφορίες από τη δήλωση των υποθέσεων. Ακόμη θα πρέπει να γίνουν όλες οι απαραίτητες γνωστοποιήσεις που θα βοηθήσουν τον υποψήφιο.

Στη συνέχεια εξετάζεται η πρόταση από τους πιστωτές. Σε περίπτωση έγκρισης της διαδικασίας ακολουθεί η διαχείριση της περιουσίας από τον επόπτη και αποστέλλεται έκθεση στον υπουργό από τον υποψήφιο προκειμένου να εγκριθεί. Υπάρχουν βέβαια και οι περιπτώσεις ανάκλησης ή αναστολής της διαδικασίας του εκούσιου συμβιβασμού.

Μέσα σε όχι περισσότερες από 28 ημέρες μετά την πλήρη εφαρμογή ή τη λήξη του IVA ο επόπτης πρέπει να παραδώσει μια ειδοποίηση, ότι το IVA έχει εφαρμοστεί πλήρως ή τερματίζεται, στον οφειλέτη και τους

πιστωτές οι οποίοι δεσμεύονται από το IVA. Η προκήρυξη πρέπει να αναφέρει την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ το IVA. Η ειδοποίηση πρέπει να συνοδεύεται από αντίγραφο της έκθεσης από τον επιβλέποντα. Ο επιβλέπων οφείλει εντός των 28 ημερών που προαναφέρονται να παραδώσει ένα αντίγραφο της ειδοποίησης και την έκθεση στον Γενικό Γραμματέα του κράτους και εάν οι πιστωτές κλήθηκαν να εξετάσουν την πρόταση μετά από μια έκθεση να καταθέσει αντίγραφο της ειδοποίησης και να υποβάλει έκθεση στο δικαστήριο. Τέλος, ο επόπτης δεν πρέπει να εγκαταλείψει τα καθήκοντά του μέχρι την ανακοίνωση και η έκθεση θα πρέπει να έχει παραδοθεί στον Γενικό Γραμματέα του κράτους.⁹⁴

5. Η ρύθμιση οφειλών ιδιώτη με τακτικό εισόδημα στο αμερικανικό δίκαιο

Προισχύσαν δίκαιο

Για την ρύθμιση των οφειλών του ο ιδιώτης που διαθέτει τακτικό εισόδημα, αντί να υποβληθεί στη βαρύτερη διαδικασία της πτώχευσης, μπορεί να υπαχθεί στην απλούστερη, ταχύτερη και οικονομικότερη διαδικασία εφόσον πρόκειται για μικροφειλέτη, υπό την προϋπόθεση δηλαδή ότι το σύνολο των μη ασφαλισμένων οφειλών του είναι μικρότερο των \$100.000 και των ασφαλισμένων οφειλών του μικρότερο των \$350.000. Η διαδικασία είναι προσιτή, με τις ίδιες προϋποθέσεις, και στους μικρέμπορους εφόσον ασκούν ατομική επιχείρηση και το εισόδημά τους είναι αρκετά σταθερό και τακτικό ώστε να μπορεί να εξυπηρετήσει το προβλεπόμενο από την διαδικασία σχέδιο διακανονισμού των οφειλών τους.

Τα βασικά σημεία της διαδικασίας είναι τα ακόλουθα:

- Η διαδικασία δεν είναι αποκλειστική υπό την έννοια ότι επιδέχεται μετατροπή της σε διαδικασία εκκαθάρισης ή εξυγίανσης, και αφορά εισοδήματα που αποκτήθηκαν μετά την έναρξή της αλλά πριν από την ολοκλήρωση ή την μετατροπή της.
- Το σχέδιο περιέχει, μεταξύ άλλων, διατάξεις σχετικά με την εμπιστευση όλων ή μερικών από τα μελλοντικά εισοδήματα του οφειλέτη σε θεματοφύλακα. Κατά τη συζήτηση για την επικύρωσή του από το δικαστήριο οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να αντιταχθεί σε ρυθμίσεις του. Ενδιαφέρον σημείο της

⁹⁴ Citizens advice, What is an individual voluntary arrangement?

ρύθμισης είναι ότι μετά την επικύρωση του σχεδίου, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την καταβολή, ολικώς ή μερικώς, των εισοδημάτων από τον υπόχρεο απευθείας στον εμπιστευματοδόχο και όχι στον δικαιούχο οφειλέτη.⁹⁵

Ισχύον δίκαιο

Στο αμερικανικό δίκαιο για μια μικρή επιχείρηση που αντιμετωπίζει οικονομική δυσπραγία, η πτώχευση μπορεί να είναι η μόνη βιώσιμη επιλογή. Υπάρχουν δύο επιλογές αναδιάρθρωσης στο πλαίσιο της πτωχευτικής νομοθεσίας για τους οφειλέτες που θέλουν να παραμείνουν στην επιχείρηση.

- I. Το Κεφάλαιο 13 του Πτωχευτικού Κώδικα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής μπορεί να είναι μία επιλογή αναδιάρθρωσης για τις μικρές επιχειρήσεις που ανήκουν και λειτουργούν από ιδιώτες (ατομική επιχείρηση). Μόνο φυσικά πρόσωπα μπορούν να υπαχθούν στη διαδικασία του Κεφαλαίου 13, οπότε δεν αποτελεί επιλογή για τις εταιρίες, εταιρίες περιορισμένης ευθύνης και άλλου είδους εταιρίες. Το ποια πρόσωπα υπάγονται σε αυτή την διαδικασία εξαρτάται και από το όριο του χρέους. Από τον Απρίλιο του 2016, ένα άτομο που χρωστά περισσότερο από 394.725 δολάρια σε ακάλυπτο χρέος ή 1.184.200 δολάρια σε εξασφαλισμένο χρέος δεν μπορεί να υπαχθεί στο Κεφάλαιο 13.
- II. Μία άλλη επιλογή για μία μικρή επιχείρηση είναι το Κεφάλαιο 11 του Πτωχευτικού Κώδικα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Σε γενικές γραμμές, οι μικρές επιχειρήσεις αποφεύγουν το Κεφάλαιο 11, επειδή είναι ακριβό, ριψοκίνδυνο, χρονοβόρο και περίπλοκο. Το Κεφάλαιο 11 είναι η μόνη επιλογή πτώχευσης, ωστόσο, για μία μικρή επιχείρηση που επιδιώκει να αναδιαρθρώσει και να συνεχίσει τη λειτουργία της εάν ανήκει σε μία εταιρία, εταιρία περιορισμένης ευθύνης ή άλλου είδους εταιρία. Το Κεφάλαιο 11 είναι επίσης η μόνη επιλογή πτώχευσης για τους οφειλέτες ατομικών επιχειρήσεων, οι οποίοι θέλουν να αναδιαρθρώσουν αλλά οφείλουν πάρα πολλά χρήματα ώστε να υπαχθούν στο Κεφάλαιο 13.

⁹⁵ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.228

Σύμφωνα με το Κεφάλαιο 11 ο οφειλέτης μπορεί να αναδιαρθρώσει τα οικονομικά του μέσα από ένα σχέδιο αναδιοργάνωσης που έχει εγκριθεί από το πτωχευτικό δικαστήριο. Με τη μείωση των υποχρεώσεων και την τροποποίηση των όρων πληρωμής, ένα σχέδιο σύμφωνα με το Κεφάλαιο 11 μπορεί να βοηθήσει τον οφειλέτη να ισοσκελίσει τα έσοδα και τα έξοδά του, να ανακτήσει την κερδοφορία, και να συνεχίσει σε λειτουργία την επιχείρηση. Ακόμη ο οφειλέτης μπορεί να πουλήσει μερικά ή όλα τα περιουσιακά του στοιχεία προκειμένου να συρρικνώσει τις δραστηριότητές της επιχείρησής του εάν είναι απαραίτητο ή να πληρώσει τις αξιώσεις που οφείλει.

Στο μεγαλύτερο μέρος, μικρές ή μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να ακολουθούν τους ίδιους κανόνες και να πληρούν τις ίδιες απαιτήσεις για την αναδιοργάνωση στο πλαίσιο του Κεφαλαίου 11. Υπάρχουν ωστόσο, ορισμένες ειδικές διατάξεις για τους οφειλέτες των μικρών επιχειρήσεων που μπορούν να τους βοηθήσουν στην επιτάχυνση της διαδικασίας και στη μείωση των νομικών και άλλων εξόδων αναδιάρθρωσης.

Στο πλαίσιο του Πτωχευτικού Κώδικα, μία διαδικασία του Κεφαλαίου 11 που έχει κατατεθεί από οφειλέτη μικρής επιχείρησης, θεωρείται ότι είναι περίπτωση μικρής επιχείρησης. Ένας οφειλέτης μικρής επιχείρησης είναι είτε φυσικό πρόσωπο είτε οντότητα που:

1. Ασχολείται με επιχειρηματικές ή άλλες εμπορικές δραστηριότητες
2. Οφείλει όχι περισσότερα από 2.566.050 δολάρια (από τον Απρίλιο του 2016) σε συνολικές απαιτήσεις, (εξαιρουμένων των υποχρεώσεων που οφείλονται για παράδειγμα στα μέλη της οικογένειας των ιδιοκτητών των επιχειρήσεων).

Ακολουθούν ορισμένες άλλες ειδικές διαδικασίες για τις μικρές επιχειρήσεις του Κεφαλαίου 11:

Δεν υπάρχει επιτροπή των πιστωτών

Υπό κανονικές συνθήκες στις περιπτώσεις του Κεφαλαίου 11, διορίζεται μια επιτροπή για να εκπροσωπεί τα συμφέροντα των μη εξασφαλισμένων πιστωτών. Μια επιτροπή πιστωτών μπορεί να απασχολεί δικηγόρους και άλλους επαγγελματίες σε βάρος του οφειλέτη, το οποίο μπορεί να αυξήσει σημαντικά το κόστος της αναδιοργάνωσης του Κεφαλαίου 11. Σε μία μικρή επιχείρηση το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί να διατάξει να μην διοριστεί επιτροπή των πιστωτών.

Πρόσθετες υποχρεώσεις αρχειοθέτησης και αναφοράς

Οι μικρές επιχειρήσεις υπόκεινται σε ορισμένες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και αρχειοθέτησης που δεν επιβάλλονται σε άλλους οφειλέτες του Κεφαλαίου 11. Για παράδειγμα, ο οφειλέτης μιας μικρής επιχείρησης, πρέπει να υποβάλει τον πιο πρόσφατο ισολογισμό, κατάσταση αποτελεσμάτων, κατάσταση ταμειακών ροών και την ομοσπονδιακή φορολογική δήλωση στην αίτηση πτώχευσης, όταν καταθέτει τα έγγραφα για την απαλλαγή του Κεφαλαίου 11.

Επιπρόσθετη επίβλεψη διαχειριστή των ΗΠΑ

Το γραφείο διαχειριστών των ΗΠΑ είναι ο οργανισμός που εποπτεύει τις περιπτώσεις πτώχευσης εκ μέρους του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Σύμφωνα με το πτωχευτικό δίκαιο οι υποθέσεις μικρών επιχειρήσεων υπόκεινται σε μεγαλύτερη εποπτεία από το γραφείο διαχειριστών των ΗΠΑ σε σχέση με άλλες διαδικασίες του Κεφαλαίου 11.

Προθεσμία σχεδίου

Σε γενικές γραμμές δεν υπάρχει προθεσμία για την υποβολή του σχεδίου που προβλέπεται στο Κεφάλαιο 11 εκτός και αν ορίζεται από το πτωχευτικό δικαστήριο. Στην περίπτωση των μικρών επιχειρήσεων ωστόσο, ο οφειλέτης έχει μόλις 300 μέρες για να προτείνει το σχέδιο του Κεφαλαίου 11. Το δικαστήριο μπορεί να παρατείνει την προθεσμία των 300 ημερών, αλλά μόνο εάν ο οφειλέτης αποδείξει ότι θα είναι σε θέση να λάβει την έγκριση του σχεδίου εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

Μεγαλύτερη αποκλειστική προθεσμία για την πρόταση του σχεδίου

Σε μερικές περιπτώσεις οι πιστωτές καταθέτουν ανταγωνιστικά σχέδια σύμφωνα με το Κεφάλαιο 11. Σχέδια του Κεφαλαίου 11 που κατατέθηκαν από τους πιστωτές προβλέπουν συνήθως την εκκαθάριση ή την εξαγορά των περιουσιακών στοιχείων και δραστηριοτήτων του οφειλέτη. Ο οφειλέτης έχει συνήθως το αποκλειστικό δικαίωμα για 120 μέρες μετά την κατάθεση της αίτησης για πτώχευση να προτείνει το προβλεπόμενο στο Κεφάλαιο 11 σχέδιο. Στις μικρές επιχειρήσεις το δικαίωμα αυτό έχει επεκταθεί σε 180 μέρες. Η μεγαλύτερη περίοδος μειώνει τον κίνδυνο για τον οφειλέτη ότι πρέπει να αμφισβητήσει τα ανταγωνιστικά σχέδια και ενδεχομένως να χάσει τις δραστηριότητές του.

Δεν υπάρχει δήλωση γνωστοποίησης

Υπό κανονικές συνθήκες στο Κεφάλαιο 11, ο οφειλέτης θα πρέπει να, προετοιμάσει μία δήλωση γνωστοποίησης, να την υποβάλει στο πτωχευτικό δικαστήριο για την έγκρισή της και να κυκλοφορήσει αντίγραφα στους πιστωτές και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι δηλώσεις γνωστοποίησης στις περιπτώσεις του Κεφαλαίου 11 είναι παρόμοιες σε έννοιες με τα ενημερωτικά δελτία για τις προσφορές μετοχών. Θα πρέπει να παρέχουν εκτενείς πληροφορίες σχετικά με τον οφειλέτη και το προτεινόμενο σχέδιο και είναι συχνά δαπανηρές για την προετοιμασία τους. Στις περιπτώσεις των μικρών επιχειρήσεων το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί να παραιτηθεί από την απαίτηση δήλωσης γνωστοποίησης, η οποία μπορεί να επιταχύνει σημαντικά τη διαδικασία αναδιοργάνωσης και να μειώσει τα νομικά και άλλα έξοδα.⁹⁶

VII. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Είναι γεγονός ότι με την εισαγωγή του νέου Πτωχευτικού Κώδικα και έπειτα έχουν επέλθει σημαντικές ρυθμίσεις για τις μικρού μεγέθους πτωχεύσεις, αν λάβει μάλιστα κανείς υπόψη ότι πριν την εισαγωγή του Πτωχευτικού Κώδικα (ν.3588/2007) δεν υπήρχε καμία ρύθμιση για τις μικροπτωχεύσεις παρόλο που τέτοιες διαδικασίες δεν ήταν άγνωστες στη νομοθεσία αλλοδαπών δικαίων.

Βέβαια, η ανάγκη συνεχούς προσαρμογής του δικαίου της αφερεγγυότητας στη συγκυρία της εμμένουσας οικονομικής κρίσης καθιστά χρήσιμη την κατά συνεχή ροή βελτίωση των κανόνων του πτωχευτικού δικαίου, ιδίως δε την εξειδίκευση των ρυθμίσεων εκείνων που εξ ορισμού επιδιώκουν την ταχύτητα και την απλοποίηση των διαδικασιών.⁹⁷

Όπως λέει το κινέζικο ρητό, ένα ταξίδι χιλιάδων μιλίων ξεκινά με το πρώτο βήμα.⁹⁸ Το πρώτο βήμα στην Ελλάδα έχει γίνει. Ωστόσο, ενώ ο ΠτΚ βρίσκεται σε αρμονία με τις διεθνείς πρακτικές, η πράξη θα είχε να ωφεληθεί πολλά από ορισμένες τροποποιήσεις.

⁹⁶ NOLO-law for all, Chapter 13 v. Chapter 11 Bankruptcy for Small Business Owners

⁹⁷ Αιτιολογική έκθεση ν.4472/2017

⁹⁸ «Το Πτωχευτικό Δίκαιο ως ένας από τους βασικούς πυλώνες της οικονομίας της αγοράς», Κριτική επισκόπηση του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου, ΔΕΕ 11/2015 σελ.1083

Γενικά τόσο τα δικαστήρια, όσο και οι σύνδικοι πρέπει να βελτιώσουν την τεχνογνωσία και την εμπειρία τους, ενώ η δημιουργία ενός ειδικού σώματος με επαγγελματίες σε πτωχευτικά ζητήματα θα συνεισέφερε σημαντικά στην αποτελεσματική διεξαγωγή της διαδικασίας και στην ελάφρυνση των δικαστηρίων από το υφιστάμενο βάρος των υποθέσεων. Αυτή η συνειδητοποίηση, μοιραία, θα επιταχύνει τις μεταρρυθμίσεις, με έμφαση στην ορθή εφαρμογή τους και στην εκπαίδευση και υποστήριξη των δικαστών και των συνδίκων, οι οποίοι θα διασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη συνεισφορά της πτωχευτικής διαδικασίας στην αναβάπτιση της ελληνικής οικονομίας και της ευρύτερης ευρωπαϊκής οικονομικής σφαίρας.

Ειδικά όσον αφορά τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις που προβλέπονται για την εφαρμογή της απλοποιημένης διαδικασίας πτώχευσης σε μικρές επιχειρήσεις θα μπορούσαν κατά την γνώμη μου να γίνουν κάποιες επιπλέον βελτιώσεις για περισσότερη αποτελεσματικότητα στην πράξη. Συγκεκριμένα δύο σημεία έχω εντοπίσει που έχουν περιθώριο βελτίωσης.

Το πρώτο από αυτά σχετίζεται με τα αριθμητικά κριτήρια που προβλέπονται για την υπαγωγή στην απλοποιημένη διαδικασία. Τα κριτήρια αυτά είναι χαμηλά με αποτέλεσμα να υπάγονται σε αυτήν ελάχιστες μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Συνεπώς θα μπορούσαν να αυξηθούν τα αριθμητικά κριτήρια προκειμένου να μπορέσει να υπαχθεί στην απλοποιημένη διαδικασία ένας ικανοποιητικός αριθμός μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το δεύτερο σημείο που θα μπορούσε να τροποποιηθεί προκειμένου να διευρυνθεί το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής των διατάξεων είναι ο τρόπος αποτίμησης της πτωχευτικής περιουσίας. Εάν στην απογραφή της πτωχευτικής περιουσίας δεν περιλαμβάνονται τα ακίνητα τότε θα διευρυνθεί σημαντικά το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 162 ΠτΚ.

Με αυτό τον τρόπο, εκτός από την επιζητούμενη οικονομία χρόνου και εξόδων, επιτυγχάνεται ανετότερα η λειτουργική αξιοποίηση της «μεγάλης πτώχευσης», δηλαδή η πλήρης ανάπτυξη της κοινής διαδικασίας στις περιπτώσεις εκείνες που αξιώνουν την μέγιστη απόδοση των συνεπειών της. Χωρίς βέβαια αυτό να υπονοεί ότι απλοποιημένη διαδικασία πτώχευσης σημαίνει διαδικασία υποβαθμισμένης πτώχευσης.⁹⁹

⁹⁹ Μελέτη Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου «Απλοποιημένες διαδικασίες πτώχευσης σε επίπεδο σύγκρισης δικαίων» ΕΕμπΔ 1997 σελ.236

VIII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η πτώχευση, ως διαδικασία, υπηρετεί την ικανοποίηση των πιστωτών και την ίδια στιγμή, ένα μακροοικονομικό στόχο: την επαναφορά περιουσιακών στοιχείων σε παραγωγικές χρήσεις, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Επομένως, μια μακρά διαδικασία, με διαδικαστικά βήματα που δεν συνεισφέρουν ουσιαστικά στην διαδικασία, δεν υπηρετεί κανέναν από τους ως άνω στόχους.

Σε τέτοιες συνθήκες, πολλά πρέπει να γίνουν για την αποκατάσταση του στόχου της πτώχευσης. Ενώ γενικά ο ΠτΚ βρίσκεται σε αρμονία με τις διεθνείς πρακτικές, η πράξη θα είχε να ωφεληθεί πολλά από ορισμένες τροποποιήσεις και από την προσαρμογή ορισμένων θεσμών. Άλλωστε τέλειο νομοθέτημα δεν υπάρχει, ούτε μπορεί να υπάρξει. Κρίσιμο είναι εάν ένα νομοθέτημα είναι λειτουργικό στο στίβο της πράξης.¹⁰⁰ Το μοντέλο των προνομίων πρέπει να ανασχεδιαστεί, όπως και συνολικά η πτωχευτική και οι προπτωχευτικές διαδικασίες χρήζουν βελτιώσεων.¹⁰¹

Η διαχείριση της επιχειρηματικής αποτυχίας αποτελεί ζήτημα ζωτικής σημασίας για την οικονομία, ιδιαίτερα στη σημερινή συγκυρία και θα πρέπει να εγγυάται αφενός τη «δεύτερη ευκαιρία» για όσους τη δικαιούνται και αφετέρου την αποφυγή του «ηθικού κινδύνου» μέσω της στρέβλωσης του ανταγωνισμού.

Για το λόγο αυτό, η αποτελεσματική και ταχεία ολοκλήρωση των προπτωχευτικών και πτωχευτικών διαδικασιών, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αποκατάσταση της ανάπτυξης και τη σταθεροποίηση της οικονομίας.

Η βαρύτητα που δίνει η πολιτεία στο πρόβλημα της αφερεγγυότητας των επιχειρήσεων αποτυπώνεται στις πρόσφατες αλλαγές στον Πτωχευτικό Κώδικα, στη θεσμοθέτηση του «εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών των επιχειρήσεων», των «Διαχειριστών Αφερεγγυότητας» και του σχετικού «Κώδικα Δεοντολογίας Διαχειριστών Αφερεγγυότητας» αλλά και στις νεότερες προσθήκες για την απλοποιημένη διαδικασία επί πτωχεύσεων μικρών επιχειρήσεων, τη θεμελίωση του ακαταδίωκτου των στελεχών του Δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και την πρώτη απόπειρα φορολογικού χειρισμού των επισφαλών απαιτήσεων κατά οφειλετών που,

¹⁰⁰ «Ο νέος πτωχευτικός κώδικας: Από την πτώχευση στην εξυγίανση του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου», Γεώργιος Δ. Σωτηρόπουλος, ΧρΙΔ Η/2008 σελ.303

¹⁰¹ «Το Πτωχευτικό Δίκαιο ως ένας από τους βασικούς πυλώνες της οικονομίας της αγοράς», Κριτική επισκόπηση του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου, ΔΕΕ 11/2015 σελ.1083

είτε έχουν υπαχθεί σε προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης ή έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση.¹⁰²

Επίκεντρο της μελέτης αποτέλεσε η νέα τροποποίηση του ένατου κεφαλαίου του Πτωχευτικού Κώδικα που θεσπίστηκε με το άρθρο 62 του ν.4472/2017, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται νέα, απλοποιημένη διαδικασία πτώχευσης μικρών επιχειρήσεων για λόγους εύκολης πρόσβασης και γρήγορης διεκπεραίωσης, χωρίς περιττά κόστη.

Αναθεωρείται εκ βάθρων και ρυθμίζεται εκτενώς πλέον η απλοποιημένη διαδικασία πτωχεύσεων μικρών επιχειρήσεων (άρθρα 162-163γ), όπως πλέον ονομάζεται. Η ρύθμιση δεν περιορίζεται απλώς στην διευρυμένη οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής των οικείων διατάξεων (άρθρο 162), στην αναγγελία, επαλήθευση απαιτήσεων και εκδίκαση αμφισβητήσεων (άρθρο 163 παρ.1,2), αλλά εισάγει και πληθώρα παρεκκλίσεων από τις προβλεπόμενες στο ΠτΚ διαδικασίες χάριν ευελιξίας και ταχύτητας της απλοποιημένης αυτής διαδικασίας (άρθρο 163 παρ.3,4,5, άρθρο 163^α: εκποίηση κινητών, άρθρο 163β: εκποίηση ακινήτων, άρθρο 163γ: περάτωση της διαδικασίας) με τελικό στόχο αφενός την εύκολη πρόσβαση στη διαδικασία και αφετέρου τη γρήγορη και χωρίς περιττό κόστος διεκπεραίωσή της για τις μικρές επιχειρήσεις.¹⁰³

Πάντως, αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί η απλοποιημένη διαδικασία επί πτωχεύσεων μικρών επιχειρήσεων.¹⁰⁴

---

¹⁰² ΣΕΒ, «Το πλαίσιο της πτώχευσης στην Ελλάδα. Δεύτερη ευκαιρία ή αργός θάνατος;», Αθήνα Νοέμβριος 2017

¹⁰³ Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών, 27^ο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, Καρπενήσι 20-22 Οκτωβρίου 2017, «Οι πρόσφατες νομοθετικές παρεμβάσεις στο Πτωχευτικό Δίκαιο», Νικόλας Τέλλης

¹⁰⁴ Γραμματεία Πτωχεύσεων, Κτίριο 11 Ευελπίδων

ΙΧ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΕΛΛΗΝΙΚΗ

1. **Ευάγγελος Εμμ. Περάκης**, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2^η Έκδοση 2012, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.
2. **Λίλα Καρατζά**, Πολυκώδικας, 50^η ΕΚΔΟΣΗ 2017, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
3. **Λάμπρος Ε. Κοτσίρης**, Πτωχευτικό Δίκαιο, 8^η ΕΚΔΟΣΗ 2011, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
4. **Γεώργιος Ν. Μιχαλόπουλος**, Απλοποιημένες Διαδικασίες Πτώχευσης Σε Επίπεδο Σύγκρισης δικαίων, ΕΕΜΠΔ 1997
5. **Ευάγγελος Εμμ. Περάκης**, Πτωχευτικό Δίκαιο, 3^η ΕΚΔΟΣΗ, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
6. **Λάμπρος Ε. Κοτσίρης**, Πτωχευτικό Δίκαιο, 10^η ΕΚΔΟΣΗ 2017, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
7. **Γεώργιος Ν. Μιχαλόπουλος**, Τρεις εκδοχές ανάπλασης των διαδικασιών αφερεγγυότητας και τέσσερις προτάσεις αναθεώρησης ρυθμίσεων του Πτωχευτικού Κώδικα, ΔΕΕ 10/2016
8. Το Πτωχευτικό Δίκαιο ως ένας από τους βασικούς πυλώνες της οικονομίας της αγοράς, Κριτική επισκόπηση του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου, ΔΕΕ 11/2015
9. **Δημήτρης Κ. Αυγητίδης**, Ο Πτωχευτικός Κώδικας του 2007, η αλλαγή κατεύθυνσης του ελληνικού δικαίου αφερεγγυότητας, ΕΕμπΔ 2007
10. **Νικόλας Τέλλης**, Οι πρόσφατες νομοθετικές παρεμβάσεις στο Πτωχευτικό Δίκαιο, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικόλογων, 27^ο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, Καρπενήσι 20-22 Οκτωβρίου 2017
11. **Ευάγγελος Εμμ. Περάκης**, Οι μεταλλάξεις του Πτωχευτικού Δικαίου (Πτωχευτικό δίκαιο χωρίς πτώχευση;), Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικόλογων, 27^ο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, Καρπενήσι 20-22 Οκτωβρίου 2017
12. **Αλέξανδρος Ν. Ρόκας**, Οι πρόσφατες τροποποιήσεις στην πτωχευτική διαδικασία με το ν.4336/2015, ΧρΙΔ ΙΕ/2015
13. Εφημερίδα Καθημερινή, Όλοι χρωστούν σε όλους στην Ελλάδα, 12-02-2017
14. **Γεώργιος Δ. Σωτηρόπουλος**, Ο νέος πτωχευτικός κώδικας: Από την πτώχευση στην εξυγίανση του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου», ΧρΙΔ Η/2008

Β. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

1. **Vidal D.**, Droit de l'entreprise en difficulté, 3^η έκδοση 2010
2. Jurisclasseur Enterprises En Diff

Γ. ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. **Ισοκράτης**, Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών
2. **Νόμος**, Βάσεις Νομικών Δεδομένων - Νομική Βιβλιοθήκη
3. **Βουλή των Ελλήνων**, Αιτιολογικές Εκθέσεις, <http://www.hellenicparliament.gr>
4. **Nolo, Law For All**, Chapter 13 v. Chapter 11 Bankruptcy for small business owners, <https://www.nolo.com/legal-encyclopedia/chapter-13-chapter-11-bankruptcy-small-business-owners.html>
5. **Lexology**, Restructuring and Insolvency in Italy, <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=c23735cc-0f3c-43b9-bc09-420ef09158c>
6. **Δήμητρα Μανιφόβα**, Αλλάζουν τα κριτήρια και οι χρόνοι για την πτώχευση μικρών επιχειρήσεων, Η Καθημερινή, Ελληνική Οικονομία, <http://www.kathimerini.gr/909589/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/allazoyn-ta-krithria-kai-oi-xronoi-gia-thn-ptwxeys-h-mikrwn-epixeirhsewn>
7. **Κατερίνα Καρατζά**, Η ανάγκη ενός αποτελεσματικού πτωχευτικού δικαίου, Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικών, 16-03-2009, <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1237893362>
8. **Legifrance.gouv.fr**, Le Service Public de la Diffusion du Droit, Article L-644/1-644/6
9. Citizens advice, What is an individual voluntary arrangement?, <https://www.citizensadvice.org.uk/debt-and-money/debt-solutions/individual-voluntary-arrangements/>
10. Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz, Insolvency Statute, Guide to Law Online, <https://www.loc.gov/law/help/guide/nations/germany.php>
11. **ΣΕΒ Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Και Βιομηχάνων**, Το Πλαίσιο Της πτώχευσης στην Ελλάδα, Δεύτερη Ευκαιρία ή Αργός Θάνατος; Νοέμβριος 2017, Αθήνα, <http://www.sev.org.gr/to-plaisio-tis-ptochefsis-stin-ellada-defteri-efkairia-i-argos-thanatos/>

